

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า :
กรณีศึกษาเฉพาะบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจีเหล็ก ประเทศพม่า
และอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย
(Language Contact among Ethnic Groups in the Thai -
Myanmar Border Area : A Case Study of the Border Area
between Tachilek Province of the Union of Myanmar and
Mae Sai District of Thailand)

โดย

ภัททิรา วิภาวิญญู
ศศิมา จารุบุษปี
วรรณวลี อินทร์ปิ่น
สำนักวิชาศิลปศาสตร์

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณประจำปี 2546

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

คำนำ

การวิจัยเรื่อง “การสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า : กรณีศึกษา เฉพาะบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก ประเทศพม่า และอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย” เป็นการวิจัยที่เกิดจากความสนใจใคร่ศึกษาถึงปรากฏการณ์ทางภาษาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ที่ ประกอบไปด้วยกลุ่มชนที่มีความหลากหลายไม่ว่าจะทางด้านชาติพันธุ์ ภาษาและวัฒนธรรม โดยมี วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงปรากฏการณ์ทางภาษาที่เกิดจากการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขต ชายแดนไทย-พม่า โดยศึกษาด้านเสียง (phonetic) และหน่วยเสียง (phonemic)ซึ่งในรายงานการ วิจัยฉบับนี้ใช้คำว่า “ความหมายของคำ” และรวมถึงปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดภาวะการสัมผัสทางภาษา ทั้งทางด้านวัฒนธรรมและกลุ่มชาติพันธุ์ ผลกระทบในด้านต่างๆ ที่เกิดจากภาวะการสัมผัสทาง ภาษา รวมถึงลักษณะของการปรับรับทางวัฒนธรรมในด้านต่างๆ โดยมีความคาดหวังว่าจะสามารถ นำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการหาแนวทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่าง กลุ่มชนที่อาศัยอยู่ในเขตชายแดนไทย-พม่า และใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการจัดระบบโครงสร้าง ทางสังคมที่มีความหลากหลายและซับซ้อนทางกลุ่มชาติพันธุ์ให้อยู่ร่วมกันในสังคมไทยได้อย่าง สงบสุข ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดระบบการศึกษาภาษาไทยและถ่ายทอดวัฒนธรรมที่ดี งามให้แก่กลุ่มชนที่อยู่ในภาวะหลายภาษาได้

คณะนักวิจัยหวังว่าผลการวิจัยและข้อสรุปต่างๆ ที่ปรากฏในรายงานการวิจัยฉบับนี้ จะ สามารถเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ที่สนใจศึกษาในด้านภาษาศาสตร์สังคมได้ในเบื้องต้น และคณะ นักวิจัยจะมีความยินดีอย่างยิ่งหากมีผู้นำข้อมูลต่างๆจากรายงานการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้หรือสานต่อ การวิจัยในประเด็นต่างๆ โดยยึดหลักทางภาษาศาสตร์ที่เป็นระบบมากขึ้น รวมถึงให้คำแนะนำ มายังคณะนักวิจัยเพื่อประโยชน์ทางด้านวิชาการต่อไป

นางสาวภัททิรา วิกวิญญู

นางสาวศศิมา จารุบุษย์

นางสาววรรณวลี อินทร์ปั้น

คณะนักวิจัย

มิถุนายน 2550

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง “การสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า: กรณีศึกษาเฉพาะบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็กสหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย” นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ทางภาษาที่เกิดจากการ สัมผัสทางภาษาโดยศึกษาด้านเสียง (phonetic) และหน่วยเสียง (phonemic) ทั้งนี้จะพิจารณาในประเด็นของปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดภาวะการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า ทั้งทางด้านวัฒนธรรมและกลุ่มชาติพันธุ์ และผลกระทบในด้านต่างๆ ที่เกิดจากภาวะการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า

ผลจากการศึกษาพบว่า ผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย นั้นประกอบไปด้วยกลุ่มชนที่มีความหลากหลายทั้งทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมในด้านการใช้ภาษา รวมถึงการนับถือศาสนา โดยกลุ่มชนที่พบมากที่สุดคือ ชาวไทย รองลงมาคือชาวพม่า ชาวไทใหญ่ ชาวจีน ชาวไทลื้อ ชาวอาข่า ชาวลาว ชาวฟิลิปปินส์ ชาวบังคลาเทศและชาวมอญ โดยประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง กลุ่มชนเหล่านี้โดยรวมเป็นผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี นับถือศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลามและศาสนาคริสต์ ทางด้านการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และกลุ่มชนเหล่านี้ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้าง โดยมีระยะเวลาในการเข้ามาอาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและอำเภอแม่สาย ประเทศไทย ต่ำกว่า 5 ปี

ทางด้านภาษาที่ใช้ในการประกอบอาชีพและติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นนั้น พบว่า มีการใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลักและภาษารองคือภาษาพม่าซึ่งแม้จะมีบทบาทหน้าที่ในการใช้ที่เป็นรองจากภาษาไทย แต่ในฝั่งตลาดท่าขี้เหล็กนั้น ภาษาพม่ามีบทบาทมากในชุมชนเพราะเป็นภาษากลางและใช้สื่อสารกันในวงกว้างในระดับชุมชน รวมถึงเป็นภาษาในกลุ่มชนที่มีเชื้อชาติพม่าด้วย โดยในภาษาไทยนั้นกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในทักษะทางการพูดและการฟังมากที่สุดและรองลงมาคือทักษะทางการอ่านและการเขียนส่วนในความสามารถทางภาษาพม่ากลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในทักษะทางการพูดมากที่สุดและรองลงมาคือทักษะทางการฟัง การอ่านและการเขียน ในกลุ่มของผู้ที่รู้สองภาษานั้น มีการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษมากที่สุด ส่วนในกลุ่มของผู้ที่รู้มากกว่าสองภาษาจะมีการเลือกใช้ภาษาไทย ภาษาจีน และภาษาพม่า ในการประกอบอาชีพและติดต่อสื่อสาร ทั้งนี้การเลือกใช้ภาษาใดนั้นจะขึ้นอยู่กับบริบทและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

ทางด้านปรากฏการณ์ทางภาษาที่เกิดจากการสัมผัสทางภาษาด้านเสียง (phonetic) และหน่วยเสียง (phonemic) นั้น พบว่า ในกลุ่มชนชาวพม่ามีการแปรของศัพท์ในด้านเสียงสระและวรรณยุกต์ โดยการนำคำในภาษาอังกฤษมาใช้เป็นคำยืมเพื่อสื่อสารมากที่สุด โดยไม่ส่งผลกระทบต่อความหมายของคำแต่อย่างใด และปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดภาวะการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า ทั้งทางด้านวัฒนธรรมและกลุ่มชาติพันธุ์ นั้นประกอบไปด้วยพื้นฐาน

ลักษณะส่วนบุคคลและสภาพแวดล้อมของวัฒนธรรม ซึ่งก่อให้เกิดความพยายามในการรักษาความเป็นเอกภาพของภาษา และด้านการกลืนกลายทางวัฒนธรรมของกลุ่มชนในพื้นที่ดังกล่าว

สรุปได้ว่า บริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย จัดเป็นสังคมหลายภาษา(multilingual society) เพราะเป็นพื้นที่ที่ประกอบไปด้วยกลุ่มชนที่มีความหลากหลายทั้งทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม จึงส่งผลให้เกิดปรากฏการณ์ที่เป็นผลมาจากภาวะการสัมผัสทางภาษาหลากหลายประการเช่น การปนภาษา (language mixing) การสลับภาษา (language switching) การยืมภาษา (linguistic borrowing) และการแทรกแซงภาษา (linguistic interference) โดยไม่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในด้านความเป็นเอกภาพของภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นในพื้นที่ดังกล่าว หากแต่เกิดการปรับรับและการผสมกลมกลืนทางด้านวัฒนธรรมอื่นๆ เช่น วัฒนธรรมด้านการแต่งกาย วิถีชีวิต รวมถึงประเพณีต่างๆ เพื่อจุดประสงค์ของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเห็นได้ชัด

Abstract

The purpose of this study was to examine a language phenomenon resulting from language contact in the border area of Mae Sai District of Thailand, opposite the Tachilek province of the Union of Myanmar. The study focused on both phonetic and phonemic change as a result of such contact. Other factors, such as culture and ethnic group or other conditions caused by language contact within a group of people who live in the Thailand-Myanmar border area, were also explored.

The study was conducted in relation to three main variables: the general demographic situation of people living in the Thailand-Myanmar border area, the languages used as media of their business communication and language changes resulting from the language contact in the border.

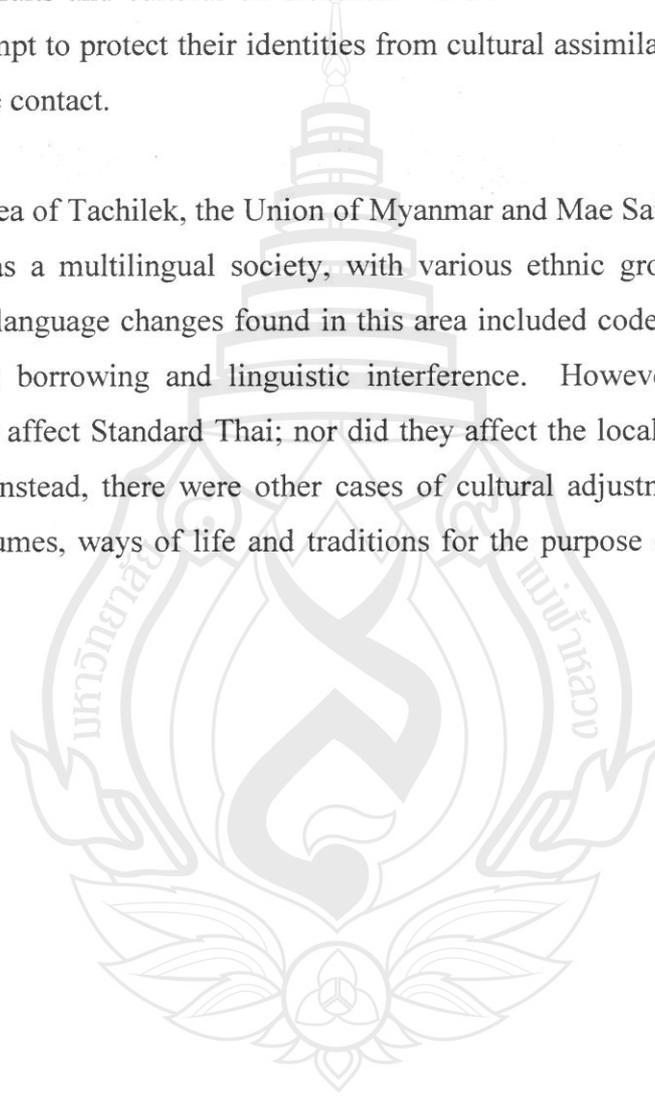
The general demographic data showed that people who either lived or ran their business in Tachilek province, the Union of Myanmar and Mae Sai district of Chiang Rai, Thailand, varied in their nationalities, cultures and religions. Most of them were Thais, Burmese, Shans, Chinese, Tai Lue, Akhas, Laotians, Philipinos, Bangladeshis, and Peguans, respectively. Most of the population were women less than 30 years of age; their religions were either Buddhism, Islam, or Christianity. Most of them were employees with lower than bachelor's degree education and had been working in the border area of Tachilek province, the Union of Myanmar and Mae Sai, district, Chiang Rai Province, Thailand, for less than five years.

The main languages that these people used for communication were Thai and Burmese, respectively. Even though the Burmese language was less used compared with the Thai language, it could be observed that, in Tachilek district, the Union of Myanmar, the Burmese language played an important role as a medium of communication within the local community and among Burmese people. The research participants displayed good Thai listening and speaking skills, but they were less proficient in reading and writing skills. In contrast, the research participants' ability to use Burmese was best in speaking skill, but they were less proficient in listening, reading and writing skills. Some Thai-English bilinguals and Thai-Chinese-

Burmese multilinguals were also found. The choice of language use in careers and communication was contextually and situationally governed.

With respect to the phonetic and phonemic changes resulting from language contact in the Thailand-Myanmar border area, there were instances of deviation of some vowels and tones among the Burmese, and there were some words borrowed from English. However, those changes did not have any semantic impact on the vocabulary. It was also found that personal traits and cultural environment were the two main factors influencing people to attempt to protect their identities from cultural assimilation as a by-product of the language contact.

In conclusion, the study area of Tachilek, the Union of Myanmar and Mae Sai district, Chiang Rai, Thailand, was a multilingual society, with various ethnic groups and cultures. As a result, the language changes found in this area included code mixing, code switching, linguistic borrowing and linguistic interference. However, these changes did not obviously affect Standard Thai; nor did they affect the local dialects in any significant way. Instead, there were other cases of cultural adjustment and assimilation, such as costumes, ways of life and traditions for the purpose of social harmonisation.

กิตติกรรมประกาศ

การประกอบกิจการใดๆ จะมีอายุลุล่วงไปได้โดยปราศจากความเพียรและความร่วมมือร่วมใจจากผู้ที่เกี่ยวข้องหลายๆฝ่าย ซึ่งข้าพเจ้าและผู้ร่วมวิจัยจักได้ขอแสดงความขอบคุณและระลึกถึงในน้ำใจไมตรีตลอดจนความช่วยเหลือต่างๆ ที่ท่านทั้งหลายเหล่านี้ได้หยิบยื่นให้ตลอดเวลาในการปฏิบัติงานวิจัยเรื่อง“การสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า : กรณีศึกษาเฉพาะบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก ประเทศพม่า และอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย” นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ลงในวันนี้

ข้าพเจ้าและผู้ร่วมวิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงที่ได้อนุเคราะห์เงินทุนสนับสนุนในการทำวิจัย ขอขอบคุณ รศ. ดร. จักรพันธุ์ วงษ์บูรณาวาทย์ คณบดีสำนักวิชาศิลปศาสตร์ที่กรุณาเปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าและผู้ร่วมวิจัยได้มีเวลาในการปฏิบัติงานวิจัยจนสำเร็จลุล่วง แม้ว่าจะใช้เวลาในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลนานเกินกำหนดเวลาที่ตั้งไว้ก็ตาม

ขอขอบคุณนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงผู้ซึ่งเป็นผู้ช่วยในการเก็บข้อมูลภาคสนาม และทำให้บรรยากาศในการเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างสนุกสนานและง่ายดายขึ้น รวมถึงคุณชนพงษ์สมบัติ ที่ได้ช่วยให้คำแนะนำในเรื่องของสถิติต่างๆ และอาจารย์ชัยทิพย์ คัดสุระ ที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำในเรื่องของการใช้ภาษาเป็นอย่างดี

และขอขอบคุณในกำลังใจอันเต็มเปี่ยมเสมอมาจากครอบครัว “วิภวัญญู” ครอบครัว “จารุบุษย์” และครอบครัว “อินทร์ปิ่น” ที่ช่วยให้ข้าพเจ้าและผู้ร่วมวิจัยสามารถฝ่าฟันปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่ประสบจากการเข้าไปเก็บข้อมูลในพื้นที่ทำการวิจัยได้เป็นอย่างดี

คณะนักวิจัย

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	5
1.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.4 สมมติฐานของโครงการวิจัย	5
1.5 ขอบเขตการวิจัย	6
1.6 ระยะเวลาในการดำเนินงาน	7
1.7 นิยามศัพท์	7
1.8 คณะนักวิจัยและที่ปรึกษางานวิจัย	9
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบกลุ่มงานวิจัย	10
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 ระเบียบวิธีวิจัย	20
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	21
3.3 กิจกรรมวิจัย	21
บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัย	23
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	92
บรรณานุกรม	100
ภาคผนวก	103

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2-1	12
ตารางที่ 2-2	13
ตารางที่ 2-3	14
ตารางที่ 2-4	14
ตารางที่ 2-5	15
ตารางที่ 3-1	22
ตารางที่ 3-2	22
ตารางที่ 4-1	27
ตารางที่ 4-2	28
ตารางที่ 4-3	28
ตารางที่ 4-4	29
ตารางที่ 4-5	29
ตารางที่ 4-6	30
ตารางที่ 4-7	30
ตารางที่ 4-8	31
ตารางที่ 4-9-1	32
ตารางที่ 4-9-2	33
ตารางที่ 4-9-3	33
ตารางที่ 4-9-4	34
ตารางที่ 4-9-5	35
ตารางที่ 4-9-6	35
ตารางที่ 4-9-7	36
ตารางที่ 4-9-8	36
ตารางที่ 4-9-9	37
ตารางที่ 4-9-10	37
ตารางที่ 4-9-11	38
ตารางที่ 4-10	38
ตารางที่ 4-11-1	40
ตารางที่ 4-11-2	41
ตารางที่ 4-11-3	42

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่4-11-4	43
ตารางที่4-11-5	44
ตารางที่4-11-6	45
ตารางที่4-11-7	46
ตารางที่4-11-8	47
ตารางที่4-11-9	48
ตารางที่4-11-10	49
ตารางที่4-11-11	50
ตารางที่4-11-12	51
ตารางที่4-11-13	52
ตารางที่4-11-14	53
ตารางที่4-11-15	54
ตารางที่4-11-16	55
ตารางที่4-11-17	56
ตารางที่4-11-18	57
ตารางที่4-11-19	58
ตารางที่4-11-20	59
ตารางที่4-11-21	60
ตารางที่4-11-22	61
ตารางที่4-11-23	62
ตารางที่4-11-24	63
ตารางที่4-11-25	64
ตารางที่4-11-26	65
ตารางที่4-11-27	66
ตารางที่4-11-28	67
ตารางที่4-11-29	68
ตารางที่4-11-30	69
ตารางที่4-11-31	70
ตารางที่4-11-32	71
ตารางที่4-11-33	72

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่4-11-34	73
ตารางที่4-11-35	74
ตารางที่4-11-36	75
ตารางที่4-11-37	76
ตารางที่4-11-38	77
ตารางที่4-11-39	78
ตารางที่4-11-40	79
ตารางที่4-11-41	80
ตารางที่4-11-42	81
ตารางที่4-11-43	82
ตารางที่4-11-44	83
ตารางที่4-11-45	84
ตารางที่4-11-46	85
ตารางที่4-11-47	86
ตารางที่4-11-48	87
ตารางที่4-11-49	88
ตารางที่4-11-50	89

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารของมนุษย์ มนุษย์ใช้ภาษาในการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและความต้องการของตนไปยังผู้อื่นเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของตน มนุษย์ในทุกสังคม จะมีภาษาเฉพาะของตนเช่นเดียวกับวิวัฒนาการของชน โดยอาจกล่าวได้ว่า ภาษาจัดเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมได้ เนื่องจากภาษาและวัฒนธรรมมีคุณสมบัติที่คล้ายกัน ได้แก่ ความเป็นระบบ เป็นสิ่งที่ถ่ายทอดจากรุ่นอายุหนึ่งไปสู่อีกรุ่นอายุหนึ่ง เป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ ไม่ใช่ได้มาโดยสัญชาตญาณ เป็นสิ่งเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอเป็นสิ่งที่เป็นที่ยอมรับโดยสมาชิกของสังคม (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2542 หน้า 1) นอกจากนี้ ภาษาในแต่ละภาษายังเป็นระบบที่สื่อความหมายและสะท้อนองค์ประกอบของวัฒนธรรมของกลุ่มชนที่ใช้ภาษาเหล่านั้นอีกด้วย การศึกษาภาษากับวัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งที่สามารถกระทำควบคู่กันไป เพื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยนกันระหว่างวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาที่มีการติดต่อสื่อสารหรือปะทะสังสรรค์กัน

ในสังคมไทยมีภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ซึ่งทำให้ประเทศไทยต่างจากประเทศอื่นๆ ที่เป็นประเทศเพื่อนบ้าน เพราะประเทศไทยไม่ได้รับอิทธิพลของภาษาตะวันตกในปริมาณมากเท่ากับประเทศเพื่อนบ้าน ในอดีตประเทศซึ่งเคยตกเป็นเมืองขึ้นของมหาอำนาจตะวันตกและได้รับอิทธิพลทางภาษาเช่น สหภาพพม่าได้รับอิทธิพลจากภาษาอังกฤษ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้รับอิทธิพลจากภาษาฝรั่งเศส คนรุ่นเก่าของประเทศเหล่านั้นจึงมีการใช้ภาษาของประเทสมหาอำนาจเป็นภาษาที่หนึ่งและใช้ภาษาดั้งเดิมเป็นภาษาที่สอง และรวมถึงการรับเอาวัฒนธรรมของประเทสมหาอำนาจมาใช้ในการดำเนินชีวิตด้วย แต่หลังจากที่สหภาพพม่าและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้รับอิสรภาพแล้ว ประชาชนในประเทศเหล่านั้นก็ต่างก็พยายามที่จะกลับมาสร้างความเป็นเอกภาพทางภาษา ด้วยการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมดั้งเดิมของตน

สำหรับประเทศไทยนั้นอาจจัดว่าเป็นประเทศที่มีเอกภาพทางภาษา (Linguistic unity) หรืออาจกล่าวได้ว่าประเทศไทยเป็นสังคมหนึ่งภาษา ถึงแม้ว่าจะมีการใช้ภาษาย่อยหรือภาษาถิ่นแตกต่างกันไปตามแต่ละภูมิภาคแต่ก็ไม่จัดว่าภาษาเหล่านั้นเป็นอีกภาษาหนึ่ง ดังที่ วิลเลียม สมอลลี (Smalley, 1988 อ้างถึงในอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2542:16) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเอกภาพว่าเป็นเพราะความมีลำดับชั้นของภาษาต่างๆ ไม่ว่าจะอยู่ในชั้นใด ภาษาทุก

ภาษาต่างยอมรับตำแหน่งของคนและยอมยกภาษาไทยมาตรฐานให้เป็นภาษาในชั้นสูงสุด สมอลลี เน้นว่าภาษาอื่นๆ ไม่เคยแข่งขันหรือพยายามเปลี่ยนฐานะของตน จึงไม่เกิดความขัดแย้งและทำให้เกิดความสงบสุขทางภาษาขึ้นในประเทศไทย แต่จากการสำรวจและวิจัย มีผู้พบว่าแท้จริงแล้วในประเทศไทยนั้น มีการใช้ภาษาเพื่อติดต่อสื่อสารกันมากมายหลายภาษาที่นอกเหนือไปจากภาษาอ้อยและภาษาถิ่นในประเทศจึงทำให้เกิดภาวะหลายภาษา (multilingualism) ขึ้นในสังคมไทย ซึ่งผู้ที่มีภาวะหลายภาษานั้นไม่ได้หมายความว่าเฉพาะผู้ที่พูดได้เพียงสองภาษาเท่านั้น แต่อาจจะพูดได้ทั้งภาษาไทย ภาษาจีน และภาษาอื่นๆ ทั้งนี้รวมถึงผู้ที่สามารถพูดได้ทั้งภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาถิ่นหรือภาษาต่างประเทศด้วย

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2542:14) กล่าวว่า ภาวะหลายภาษา อาจเป็นคุณสมบัติของปัจเจกบุคคล หรือของสังคมก็ได้ สังคมคือกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในที่ใดที่หนึ่งด้วยกัน มีวัฒนธรรมร่วมกัน และมีปฏิสัมพันธ์กัน สังคมที่ประกอบด้วยผู้รู้หลายภาษาเป็นส่วนใหญ่ จะกลายเป็นสังคมหลายภาษา(multilingual society) และปัจจัยที่ทำให้สังคมกลายเป็นสังคมหลายภาษา อาจเป็นเพราะมีการอพยพย้ายถิ่นมาก ผู้คนต่างภาษาอาจรวมกันอยู่ในสังคมเดียวกัน ในที่สุดสมาชิกของสังคมต่างก็เรียนภาษาที่ตนไม่รู้จักเพื่อประโยชน์ในทางติดต่อสื่อสาร ผลก็คือสมาชิกทั้งหลายต่างก็มีความสามารถใช้ได้ทั้งภาษาของตนและภาษาที่ตนเรียนจากผู้อื่น และสามารถใช้ภาษาเหล่านั้นสลับไปมาได้ ทำให้เกิดการสัมผัสทางภาษา (language contact) ขึ้น การสัมผัสทางภาษาเป็นปรากฏการณ์ที่ทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลง ภาษา 2 ภาษาที่สัมผัสกันในตัวผู้รู้สองภาษาจะมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน และทำให้ภาษาทั้งสองค่อยๆ เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

โดนัลด์ วินฟอร์ด (2001) กล่าวว่า การติดต่อกันระหว่างคนที่พูดภาษาแตกต่างกันนั้นจะทำให้เกิดผลทางภาษาที่หลากหลาย ในบางกรณีอาจจะเกิดคำยืมกันหรือทำให้มีภาษาใหม่เกิดขึ้น ความเปลี่ยนแปลงทางภาษาจะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ได้แก่ ระยะเวลาและความมาก-น้อยของการติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มชน ความสัมพันธ์ทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองระหว่างกลุ่มชน ตลอดจนลักษณะการสื่อสารกันและความเหมือนหรือความแตกต่างกันของภาษาที่ใช้สื่อสารกัน และจากภาวะการสัมผัสทางภาษาที่เอง ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ต่างๆ ทางภาษาหลากหลายประการเช่น การปนภาษา (language mixing) การสลับภาษา (language switching) การยืมภาษา (linguistic borrowing)และการแทรกแซงภาษา (linguistic interference) ซึ่งจะส่งผลให้การใช้ภาษาไทยมาตรฐานหรือภาษาถิ่นของคนในสังคมนั้นๆ เปลี่ยนแปลงไปโดยการเปลี่ยนแปลงของภาษานั้นอาจจะเป็นปรากฏการณ์ที่เรียกว่า การลู่ออกของภาษา (linguistic divergence) ซึ่งหมายถึงการที่ภาษาย่อยของภาษาใดภาษาหนึ่งพัฒนาความต่างจากกันและกันจนในที่สุดความเข้าใจซึ่งกันและกัน(mutual intelligibility)หมดไปจนกลายเป็น

คนละภาษาหรือการลู่เข้าของภาษา(linguistic convergence) ซึ่งหมายถึง การที่ภาษาตั้งแต่ 2 ภาษาขึ้นไปต่างเปลี่ยนแปลงไปจนมีลักษณะคล้ายคลึงกัน และผลของการเปลี่ยนแปลงอาจทำให้ภาษาบางภาษาถูกลดบทบาทลงจนสูญหายไป หรืออาจทำให้เกิดกระแสต่อต้านการเปลี่ยนแปลงนั้นเพื่อความเป็นเอกภาพของภาษาก็เป็นได้

Abe Gunschel ได้ยกตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงทางภาษาที่เกิดจากการสัมผัสภาษาที่ชัดเจนได้แก่ การใช้ภาษาของกลุ่มประเทศในแถบยุโรป อเมริกาและแอฟริกา ประเทศส่วนใหญ่ในภูมิภาคเหล่านี้มีการสัมผัสภาษาซึ่งเกิดจากการแผ่อิทธิพลของกลุ่มประเทศยุโรป และการล่าอาณานิคมในช่วงศตวรรษที่ 16-19 ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ทางภาษา 2 รูปแบบคือ การใช้ภาษาแบบ pidgin ซึ่งเป็นผลมาจากการติดต่อสื่อสารกันของประเทศที่ใช้ภาษาต่างกัน ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นการติดต่อทางการค้าหรือการแผ่อาณานิคม จึงเกิดการประนีประนอมในการใช้ภาษาโดยพยายามใช้ภาษาของทั้งสองฝ่ายโดยอาจใช้ภาษาของฝ่ายที่มีอิทธิพลทางการค้าหรือสถานที่มากกว่าเป็นภาษาหลัก แต่มีการลดรูปของภาษานั้นลง(reduced language)ในรูปแบบต่างๆ เช่น ใช้คำศัพท์และไวยากรณ์ที่จำกัดและง่าย เพียงเพื่อให้สามารถสื่อสารกันได้สำเร็จเท่านั้น ตัวอย่างของภาษา pidgin เช่น ภาษา Russenorsk ที่ใช้ในการค้าขายระหว่างประเทศรัสเซียและนอร์เวย์ในศตวรรษที่19 นอกจากการค้าแล้วภาษา pidgin ยังอาจเกิดจากการติดต่อทางการทหาร เช่น ในประเทศญี่ปุ่น มีการใช้ภาษา pidgin ซึ่งมีพื้นฐานมาจากภาษาอังกฤษ (pidgin English in Japan) หรือการสื่อสารกันระหว่างบุคคลที่มีพื้นฐานทางภาษาแตกต่างกันในสังคมเดียวกัน หรืออาจเกิดขึ้นในโรงงาน โดยกลุ่มทาสที่มีพื้นฐานอีกภาษาหนึ่งใช้สื่อสารกับเจ้านายอาจกล่าวได้ว่า การใช้ภาษาแบบ pidgin นี้เป็นปรากฏการณ์ลู่เข้าของภาษาลักษณะหนึ่ง

ปรากฏการณ์ทางภาษาอีกประการหนึ่งที่เกิดจากการสัมผัสทางภาษา ได้แก่ การเกิดภาษาใหม่ (Creole) ซึ่งมีที่มาคล้ายกับภาษา pidgin แต่ภาษา Creole มีพัฒนาการมาจากภาษา pidgin จนมีความสมบูรณ์มากขึ้นและกลายเป็นภาษาใหม่อีกภาษาหนึ่ง ซึ่งอาจกลายเป็นภาษาแม่ของกลุ่มชนใดกลุ่มชนหนึ่ง เช่น ภาษา Kriol ที่ใช้กันในบางภาคของออสเตรเลียโดยพัฒนามาจากภาษาออปอริจินและภาษาอังกฤษผสมผสานกัน จนกลายเป็นภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันในภาคเหนือของออสเตรเลียตะวันตก ภาษา Creole นี้สามารถพบได้ทั่วโลกโดยในแถบยุโรปและอเมริกาอาจมีภาษา Creole ที่พัฒนามาจากหลายภาษา เช่น สเปน โปรตุเกส ดัตช์ และฝรั่งเศส ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การติดต่อทางภาษาและอิทธิพลทางภาษาของแต่ละประเทศ

การสัมผัสภาษามักเกิดขึ้นในบริเวณที่มีพูดภาษาหลายภาษาอยู่ใกล้เคียงกันซึ่งพื้นที่ดังกล่าวนี้เรียกว่า เขตภาษา (linguistic area) โดย Peter Trudgill(1985) กล่าวว่า เราไม่สามารถแบ่งเขตการใช้ภาษาต่างๆ ตามสภาพภูมิศาสตร์ได้อย่างชัดเจนตามการแบ่งพรมแดนระหว่างประเทศ

เราไม่สามารถระบุได้ว่า เมื่อเข้าเขตประเทศใดเราจะพบความแตกต่างในการใช้ภาษาอย่างเด่นชัด เนื่องจากประเทศต่างๆ ถึงแม้จะมีภาษามาตรฐานที่ใช้ประจำชาติแตกต่างกัน แต่ก็อาจมีภาษาถิ่น (dialects) ซึ่งมีวิวัฒนาการมาจากภาษามาตรฐานของประเทศนั้นๆ โกล้เคียงกัน ภาษาที่ใช้ในบริเวณชายแดนของแต่ละประเทศอาจมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันอย่างมาก ถึงแม้ว่าประเทศทั้งสองจะมีภาษาประจำชาติที่แตกต่างกันก็ตาม Trudgill ได้ยกตัวอย่างภาษาถิ่นบริเวณชายแดนเนเธอร์แลนด์-เยอรมันนี้ ว่ามีลักษณะใกล้เคียงกัน ทั้งๆ ที่ประเทศทั้งสองต่างก็ใช้ภาษาประจำชาติคนละภาษา คือ ประเทศเนเธอร์แลนด์ใช้ภาษาดัตช์ ส่วนประเทศเยอรมันนี้ใช้ภาษาเยอรมันเป็นภาษาราชการ ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนที่อยู่บริเวณชายแดนทั้งสองประเทศต่างก็ใช้ภาษาถิ่นในการสื่อสารกัน ไม่ได้ใช้ภาษาราชการของแต่ละฝ่าย

สรุปได้ว่า ภาษาแต่ละภาษาอาจมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา การติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศที่ใช้ภาษาแตกต่างกัน เป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าไปสู่การเปลี่ยนแปลงของภาษาตามปรากฏการณ์ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จากทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่นักภาษาศาสตร์ที่อ้างไว้ข้างต้น ได้อธิบายนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจศึกษาว่า การค้าขายและความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดทั้งด้านภูมิประเทศและวัฒนธรรมระหว่างประเทศนั้น จะก่อให้เกิดปรากฏการณ์ทางภาษาลักษณะใดลักษณะหนึ่งตามทฤษฎีที่ได้กล่าวมาแล้วหรือไม่ ปรากฏการณ์ดังกล่าวมีลักษณะเด่นชัดอย่างไร และส่งผลกระทบต่อภาษาและวัฒนธรรมของประเทศเหล่านั้นอย่างไร

บริเวณชายแดนไทย-พม่า เขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่า และในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย จัดเป็นพื้นที่หนึ่งที่ถูกกล่าวได้ว่าเป็นสังคมหลายภาษาเพราะกลุ่มชนที่เข้ามาอาศัยหรือทำการค้าในพื้นที่ดังกล่าว จะประกอบไปด้วยกลุ่มชนที่มีความหลากหลาย ทั้งทางด้านภาษาและวัฒนธรรมไม่ว่าจะเป็นชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย ชาวพม่าที่เข้ามาค้าขายในบริเวณดังกล่าว หรือกระทั่งชาวจีนที่มีการติดต่อทางการค้าโดยการส่งสินค้าออกของไทยผ่านพม่าเข้าไปยังจีนในลักษณะสินค้าผ่านแดน โดยเฉพาะชาวไทยเองที่เข้าไปทำการค้าในเขตพื้นที่ดังกล่าว ก็มีจำนวนไม่น้อย และพื้นที่บริเวณนี้เป็นเขตชายแดน ซึ่งนอกเหนือไปจากการแบ่งตามเขตการปกครองแล้วยังจัดได้ว่าเป็นการแบ่งตามเขตวัฒนธรรม (culture area) และเขตภาษา (linguistic area) อีกด้วย เนื่องจากภาษาของชนเหล่านี้มีทั้งที่มาจากตระกูลภาษาที่เหมือนและแตกต่างกัน จึงอาจทำให้เกิดภาวะการปรับรับทางวัฒนธรรมและการสัมผัสทางภาษา (language contact) ขึ้น และจากภาวะดังกล่าวนี้เองผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนที่อาศัยหรือทำการค้าในบริเวณชายแดนไทย-พม่า บริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย เพื่อวิเคราะห์ถึงปรากฏการณ์ทางภาษารวมถึงปัจจัยและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการสัมผัสทางภาษาว่าจะส่งผลกระทบต่อความเป็นเอกภาพของภาษาไทยมาตรฐาน

หรือภาษาถิ่นของกลุ่มชนเหล่านั้นเพียงไร และการสัมผัสทางภาษานั้นจะก่อให้เกิดมิติของการเปลี่ยนแปลงทางภาษาตลอดจนการปรับรับทางวัฒนธรรมอื่นๆ ด้วยหรือไม่

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.2.1 เพื่อศึกษาถึงปรากฏการณ์ทางภาษาที่เกิดจากการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า โดยศึกษาด้านเสียง (phonetic) และความหมายของคำ (phonemic)
- 1.2.2 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดภาวะการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า ทั้งทางด้านวัฒนธรรมและกลุ่มชาติพันธุ์
- 1.2.3 เพื่อศึกษาถึงผลกระทบในด้านต่างๆ ที่เกิดจากภาวะการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า
- 1.2.4 เพื่อศึกษาถึงลักษณะของการปรับรับทางวัฒนธรรมในด้านต่างๆของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า โดยยึดทฤษฎีวิวัฒนาการ (evolutionism) และทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม (cultural diffusionism)
- 1.2.5 เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการหาแนวทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างกลุ่มชนที่อาศัยอยู่ในเขตชายแดนไทย-พม่า

1.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.3.1 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการจัดระบบ โครงสร้างทางสังคมที่มีความหลากหลายและซับซ้อนทางกลุ่มชาติพันธุ์ให้อยู่ร่วมกันในสังคมไทยได้อย่างสงบสุข
- 1.3.2 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดระบบการศึกษาภาษาไทยให้แก่กลุ่มชนที่อยู่ในภาวะหลายภาษาได้
- 1.3.3 สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปสร้างแนวทางในการถ่ายทอดวัฒนธรรมที่ดีงามแก่กลุ่มชนที่อยู่บริเวณชายแดนไทย-พม่าได้

1.4 สมมติฐานของงานวิจัย

- 1.4.1 กลุ่มชนที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็กสหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทยเป็นผู้ที่มีการใช้ภาษามากกว่าหนึ่งภาษาซึ่งจะก่อให้เกิดปรากฏการณ์การสัมผัสทางภาษาในรูปแบบต่างๆ

- 1.4.2 ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลอันได้แก่ ชาติพันธุ์และวัฒนธรรม รวมถึงบทบาทของสื่อมวลชนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดภาวะการสัมผัสทางภาษาขึ้น
- 1.4.3 การสัมผัสทางภาษาส่งผลให้เกิดผลกระทบทางด้านการปรับรับและต่อต้านในความเป็นเอกภาพของภาษา

1.5 ขอบเขตการวิจัย

- 1.5.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนที่อาศัย หรือทำการค้าในเขตชายแดนไทย-พม่า เฉพาะในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย
- 1.5.2 การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาถึงสาเหตุ และผลกระทบของการสัมผัสภาษาของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งจะมีผลต่อการปรับรับทางวัฒนธรรมของกลุ่มเป้าหมายด้วย โดยขอบเขตของการสัมผัสภาษา จะพิจารณาในหัวข้อต่อไปนี้
 - การปนภาษา (language mixing)
 - การสลับภาษา (language switching)
 - การยืมภาษา (linguistic borrowing)
 - การแทรกแซงภาษา (linguistic interference)
 - การลู่เข้าของภาษา (linguistic convergence)
 - การลู่ออกของภาษา (linguistic divergence)
- 1.5.3 การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาการสัมผัสภาษา โดยพิจารณาจากลำดับชั้นของภาษาในสังคมไทย (Language hierarchy) ดังที่ สมอลลี (Smalley ,1988:247) ได้จำแนกไว้ 8 ประเภท ดังนี้
 - ภาษาไทยมาตรฐาน (standard Thai)
 - ภาษาประจำภาค (regional languages)
 - ภาษาประจำภาคชายแดน (marginal regional languages)
 - ภาษาพลัดถิ่น (displaced languages)
 - ภาษาเมือง (languages of towns and cites)
 - ภาษาชายแดน (marginal languages)
 - ภาษาในวงล้อม (enclave language)
 - ภาษาภายนอก (external languages)

1.6 ระยะเวลาในการดำเนินงาน : 12 เดือน

กิจกรรม	เดือนที่												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1. ค้นหาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	■	■											
2. เก็บข้อมูลเกี่ยวกับประชากรที่ใช้ในการวิจัย		■	■										
3. เลือกกลุ่มตัวอย่าง			■	■									
4. สร้างเครื่องมือ(แบบสอบถามและบทสัมภาษณ์)			■	■	■								
5. นำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ				■	■								
6. ทดลองใช้เครื่องมือและรายงานความก้าวหน้า					■	■	■						
7. เก็บรวบรวมข้อมูล						■	■	■	■				
8. วิเคราะห์ข้อมูล									■	■	■	■	
9. รายงานผลการวิจัย													■

1.7 นิยามศัพท์

1.7.1 กลุ่มชาติพันธุ์ (ethnic group)

หมายถึง กลุ่มของบุคคลคนที่มีวัฒนธรรมร่วมกันและเป็นวัฒนธรรมที่มีการแปรเปลี่ยนได้โดยไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับเชื้อชาติ

1.7.2 ภาวะหลายภาษา (multilingualism)

หมายถึง ภาวะของสังคมซึ่งมีผู้ที่มีความเข้าใจหรือรู้ภาษามากกว่าหนึ่งภาษาขึ้นไป และมีการนำภาษาเหล่านั้นมาใช้สลับหรือปนกันในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น

1.7.3 สังคมหลายภาษา (mltilingual society)

หมายถึง สังคมที่ประกอบไปด้วยผู้ที่มีความสามารถเข้าใจหรือพูดได้หลายภาษา และใช้ภาษาต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

1.7.4 การสัมผัสทางภาษา (language contact)

หมายถึง ป्राกฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมที่มีผู้รู้หลายภาษาอยู่ร่วมกันและมีการใช้ภาษาหลายภาษาสลับหรือปนกัน โดยภาษาต่างๆ จะมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ภาวะหลายภาษาพบได้มากในบริเวณชายแดนหรือเขตติดต่อระหว่างสังคมที่ใช้ภาษาแตกต่างกัน

1.7.5 การปนภาษา (language mixing)

หมายถึง การใช้คำของภาษาหนึ่งปนกับอีกภาษาหนึ่งในระดับคำและสำนวน

1.7.6 การสลับภาษา (language switching)

หมายถึง การที่ผู้ใช้ภาษามีการนำภาษาหนึ่งมาใช้สลับกับอีกภาษาหนึ่งในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นในระดับประโยคหรือยาวกว่าประโยค

1.7.7 การยืมภาษา (linguistic borrowing)

หมายถึง การที่ภาษาใดภาษาหนึ่งรับเอาลักษณะใดก็ตามจากอีกภาษาหนึ่งมาใช้จนกลายเป็นลักษณะของตนเอง

1.7.8 การลู่เข้าของภาษา (linguistic convergence)

หมายถึง ปรากฏการณ์ที่ภาษาต่างๆ มีการสัมผัสกันเป็นระยะเวลานานและมีการยืมลักษณะซึ่งกันและกันจนกลายเป็นภาษาที่คล้ายคลึงกัน โดยไม่จำเป็นต้องเป็นภาษาที่มาจากตระกูลเดียวกัน

1.7.9 การลู่ออกของภาษา (linguistic divergence)

หมายถึง การที่ภาษาใดภาษาหนึ่งแตกตัวกลายเป็นภาษาย่อยหลายภาษา หรือการที่ภาษาย่อยต่างๆ ของภาษาใดภาษาหนึ่งพัฒนาความต่างจากกันและกัน จนในที่สุด ความเข้าใจในกันและกันหมดไปจนกลายเป็นคนละภาษา

1.7.10 การแทรกแซงภาษา (linguistic interference)

หมายถึง การที่บุคคลสามารถใช้ภาษาสองภาษาสลับกันและภาษาทั้งสองมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ทำให้ภาษาที่มีอิทธิพลน้อยกว่ามีลักษณะที่ผิดเพี้ยนไปจากรูปแบบหรือโครงสร้างเดิมของภาษานั้นๆ

1.7.11 ตระกูลภาษา (language family)

หมายถึง กลุ่มของภาษาที่มีความสัมพันธ์กันทางเชื้อสายโดยมีความคล้ายคลึงกันอย่างเป็นระบบ

1.7.12 เขตวัฒนธรรม (culture area)

หมายถึง บริเวณพื้นที่ซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกันหรือมีลักษณะทางวัฒนธรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่สามารถแพร่กระจายไปได้ทันทีและรวดเร็วทั่วถึงกัน

1.7.13 เขตภาษา (linguistic area)

หมายถึง บริเวณหรือพื้นที่ที่ผู้พูดหลายภาษาอยู่ใกล้เคียงกัน โดยภาษาที่ใช้กันนั้นอาจเป็นภาษาในตระกูลเดียวกันหรือต่างตระกูลกัน

1.7.14 ภาษาไทยมาตรฐาน (standard Thai)

หมายถึง ภาษาที่มีความสำคัญมากที่สุด ในสังคมไทย จัดเป็นภาษาประจำชาติ และเป็นภาษาราชการที่ใช้ในการทำกิจกรรมระดับชาติ เช่น ในวงการศึกษา และภาษาวรรณกรรม

1.7.15 ภาษาประจำภาค (regional languages)

หมายถึง ภาษาประจำภูมิภาคทั้งสี่ภูมิภาคของประเทศไทย อันได้แก่ ภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาไทยถิ่นใต้ ภาษาไทยถิ่นอีสาน และภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาประจำภาคนี้มีบทบาทสำคัญรองจากภาษาไทยมาตรฐานเพราะถือเป็นภาษาหลักของแต่ละภาค

1.7.16 ภาษาประจำภาคชายแดน (marginal regional languages)

หมายถึง ภาษาที่มีความสำคัญระดับภาคแต่มีผู้ใช้จำนวนไม่มากเท่ากับภาษาประจำภาค เป็นภาษาที่มีผู้พูดอยู่ทั้งในประเทศไทยและประเทศข้างเคียง ภาษาเหล่านี้จึงจัดได้ว่าเป็นภาษาชายแดนด้วย

1.7.17 ภาษาพลัดถิ่น (displaced languages)

หมายถึง ภาษาตระกูลไทที่ผู้พูดเป็นผู้อพยพมาจากดินแดนนอกประเทศไทย หรืออพยพไปในภูมิภาคต่างๆ ภาษาพวกนี้จะมีความแตกต่างจากภาษาประจำภาคที่ตนอยู่

1.7.18 ภาษาเมือง (languages of towns and cities)

หมายถึง ภาษาที่ใช้พูดกันเฉพาะในเขตเมือง ไม่ปรากฏว่าใช้พูดในเขตชนบท

1.7.19 ภาษาชายแดน (marginal languages)

หมายถึง ภาษาที่มีผู้พูดอยู่ในประเทศไทยและประเทศข้างเคียงด้วยแต่ไม่มี ความสำคัญในระดับภูมิภาค

1.7.20 ภาษาในวงล้อม (enclave language)

หมายถึง ภาษาที่มีผู้ใช้พูดน้อยมากและมักเป็นภาษาที่อยู่ในดินแดนที่แวดล้อม ด้วยภาษาอื่นๆ ที่มีผู้พูดมากกว่า

1.7.21 ภาษาภายนอก (external languages)

หมายถึง ภาษาที่อยู่นอกสังคมไทยไม่มีผู้ใช้พูดเป็นภาษาแม่ แต่อาจจะพบการใช้ เพื่อการทำกิจกรรมเฉพาะแบบเช่น ใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนในโรงเรียน ในวงการธุรกิจ หรือการค้า เป็นต้น

1.8 คณะนักวิจัยและที่ปรึกษางานวิจัย

ชื่อ-สกุล	ตำแหน่งในการวิจัย	สัดส่วนในงานวิจัย
รศ. ดร.ปรีชา อุปโยคิน	ที่ปรึกษาโครงการ	-
นางสาวภัททิรา วิภวภิษฎา	หัวหน้าโครงการ	60%
นางสาวศศิมา จารุบุษปี	ผู้ร่วมวิจัย	25%
นางสาววรรณวลี อินทร์ปิ่น	ผู้ร่วมวิจัย	15%

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบคฤมงานวิจัย

2.1.1 ทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม (The Diffusion theory of Cultural)

ทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมมีความเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจะเกิดจากการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม โดยเกิดจากการติดต่อสื่อสารกันระหว่างสังคมที่ต่างวัฒนธรรมกัน และต่างแพร่กระจายวัฒนธรรมออกไปสู่กันและกัน โดยในสังคมที่เจริญกว่าอาจจะมีการยอมรับวัฒนธรรมของสังคมที่ด้อยกว่าและในทางกลับกัน ในสังคมที่ด้อยกว่าอาจเกิดการปฏิเสธวัฒนธรรมของสังคมที่เจริญกว่าก็ได้ ในสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งๆ จัดเป็นพัฒนาการหรือวิวัฒนาการของมนุษยชาติแต่ละกลุ่ม เมื่อสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป เกิดการแพร่กระจายของวัฒนธรรม การรับหรือการปฏิเสธวัฒนธรรมใหม่ย่อมมีผลต่อโครงสร้างของสังคมและวัฒนธรรมเดิม โดยถ้าวัฒนธรรมที่แพร่กระจายมีลักษณะสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมมากกว่า วัฒนธรรมเดิมต้องปรับและท้ายที่สุดวัฒนธรรมเดิมอาจไม่เหลือให้เห็นอยู่อีกต่อไป (อมรา พงศาพิชญ์, 2541: 130) ฟรานซ์ โบแอส (Franz Boas) นักมานุษยวิทยาชาวอเมริกัน ผู้นำทางด้านทฤษฎีการแพร่กระจายวัฒนธรรมของสำนักโคลัมเบียสมัยคริสต์ทศวรรษ 1920 เชื่อว่าวัฒนธรรมมีศูนย์กลางและมีการแพร่กระจายสู่ชายขอบและสังคมอื่น การปะทะสังสรรค์ทางวัฒนธรรมทำให้เกิดการยอมรับวัฒนธรรมของกันและกัน ความหลากหลายทางวัฒนธรรมจึงเป็นผลมาจากการที่วัฒนธรรมมีพัฒนาการแตกต่างกัน และมีการผสมผสานเอาบางส่วนของวัฒนธรรมอื่นมาไว้ด้วย และองค์ประกอบต่างๆ ของวัฒนธรรม เช่น ภาษา คนตรี ศิลปกรรม การปกครอง ฯลฯ ก็จะต้องมีการผสมกลมกลืนเอาวัฒนธรรมที่แพร่กระจายเข้าไว้ด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะในด้านภาษาแล้ว การรับเอาวัฒนธรรมหรือลักษณะของภาษาอื่นเข้ามาผสมหรือปนกับภาษาเดิมที่มีอยู่ จะก่อให้เกิดรูปแบบที่เป็นปรากฏการณ์ต่างๆ ทางภาษาที่เรียกว่า “ภาวะการสัมผัสทางภาษา” ภาวะการสัมผัสทางภาษาเป็นภาวะที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านความเป็นเอกภาพของภาษามาตรฐาน และเป็นเรื่องที่นักวิจัยจำนวนมากได้ให้ความสนใจศึกษา ดังจะได้กล่าวถึงในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป

2.1.2 แนวคิดวิวัฒนาการ (Evolutionism)

แนวความคิดวิวัฒนาการ เป็นแนวคิดที่ได้รับอิทธิพลจากทฤษฎีวิวัฒนาการทางชีวภาพของชาร์ลส์ ดาร์วิน (Charles Darwin) โดยนักสังคมวิทยาในกลุ่มทฤษฎีวิวัฒนาการเสนอว่าการเปลี่ยนแปลงของสังคมเป็นกระบวนการที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นขั้นตอนตามลำดับ โดยมีการเปลี่ยนแปลงจากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง ในลักษณะที่มีการพัฒนาและก้าวหน้ากว่าขั้นที่ผ่านมา และมีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมที่มีรูปแบบเรียบง่ายไปสู่รูปแบบที่สลับซับซ้อนมากขึ้น รวมทั้งมีความเจริญก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ จนเกิดเป็นสังคมที่มีความสมบูรณ์

2.1.3 ตระกูลภาษา(language family)

ภาษาที่ใช้พูดในสังคมไทยสามารถแบ่งเป็น 5 ตระกูล ได้แก่

1. ตระกูลไท-กะได (Tai-Kadai)

ประกอบด้วยตระกูลย่อย 2 ตระกูล คือ ตระกูลไทและตระกูลกะได

- ภาษาตระกูลไท เช่น ภาษาไทย ลาว ผู้ไท ไทลื้อ เป็นต้น

- ภาษาตระกูลกะได เช่น เกลาว(Kelao) ลี(Li) ลาตี (Lati) ลักกะ (Iaqua) เป็นต้น

2. ตระกูลจีน-ทิเบต (Sino-Tibetan)

ประกอบไปด้วย 2 ตระกูลย่อย ได้แก่ ตระกูลจีน และตระกูลทิเบต-พม่า

3. ตระกูลแม้ว-เย้า (Meo-Yao)

ประกอบไปด้วยภาษาแม้วและภาษาเย้า

4. ตระกูลออสโตรเอเชียติก (Austroasiatic)

ประกอบไปด้วยภาษา 2 ตระกูลย่อย ได้แก่ มอญ และเขมร

5. ตระกูลออสโตรนีเซียน

ประกอบไปด้วยภาษา 2 ตระกูลย่อย คือ มาเลย์ และ โพลินีเซียน

2.1.4 ลักษณะสำคัญของภาษาแต่ละตระกูล

ตารางที่ 2-1 ตระกูลไท-กะได (Tai-Kadai)

ระบบคำ	ระบบเสียง			ระบบไวยากรณ์		
	พยัญชนะ	สระ	วรรณยุกต์	การเรียงคำ	คำขยาย	คำลักษณะนาม
เป็นตระกูลคำโดด ส่วนใหญ่เป็นคำพยางค์เดียว เช่น พ่อ แม่ ลูก กิน นั่ง นอน เป็นต้น	มีทั้งพยัญชนะเดี่ยวและควบกล้ำ โดยส่วนใหญ่จะใช้พยัญชนะต้นเดี่ยวขึ้นต้นคำ และเป็นพยัญชนะสะกด	ด้านเสียงสระประกอบไปด้วยสระเดี่ยวและสระผสม	มีเสียงวรรณยุกต์ และหากเปลี่ยนวรรณยุกต์ ความหมายของคำก็จะเปลี่ยนแปลงไปด้วย เช่น ป่า ป่า ป่า	มีการเรียงคำแบบประธาน-กริยา-กรรม	การวางคำขยายจะวางไว้หลังคำหลักเสมอ	การวางคำลักษณะนามจะวางไว้หลังคำบอกจำนวน

ตารางที่ 2-2 ตระกูลจีน-ทิเบต (Sino-Tibetan)

ระบบคำ	ระบบเสียง			ระบบไวยากรณ์		
	พยัญชนะ	สระ	วรรณยุกต์	การเรียงคำ	คำขยาย	คำลักษณนาม
เป็น ภาษาคำโดด ส่วนใหญ่ เป็นคำ พยางค์เดียว	มีพยัญชนะ เดี่ยวและ ควบกล้ำ แต่ พยัญชนะ ควบกล้ำมี น้อยมาก พยางค์มัก ลงท้ายด้วย เสียงสระ มากกว่า พยัญชนะ และในบาง ภาษาเช่น ภาษา กะเหรี่ยงจะ ไม่มี ตัวสะกด เลย	ไม่มีการ แยกความ แตกต่าง ระหว่าง สระเสียง สั้นกับสระ เสียงยาว แต่จะแยก ความ แตกต่าง ระหว่าง เสียงสระ ปกติกับ เสียงสระ ขึ้นจมูกใน ภาษา แต่จิว และ ระหว่าง เสียงสระ ปกติกับ เสียงสระ ขึ้นเพดาน ในภาษา อิมปี	มีเสียง วรรณยุกต์ เช่นเดียวกับ ภาษา ตระกูลไท- กะได	การ เรียงคำมี 2 แบบคือ ประธาน- กริยา- กรรม ใน ภาษาจีน ภาษา กะเหรี่ยง และแบบ ประธาน- กรรม- กริยา ใน ภาษาพม่า และภาษา อิมปี	บางภาษา วางคำ ขยายไว้ หน้า คำหลัก และบาง ภาษาวาง ไว้หลัง คำหลัก แต่ใน บางภาษา มี ลักษณะ ทั้งสอง อย่างปน กัน	มีการวางคำ บอกจำนวน ไว้หน้าคำ ลักษณนาม และตามด้วย คำนาม ใน ภาษาจีน ส่วน ภาษาอิมปี และภาษา กะเหรี่ยงมี การวางคำ ลักษณนาม เหมือนใน ภาษาไทย

ตารางที่2-3 ตระกูลแม้ว-เย้า (Me0-Yao)

ระบบคำ	ระบบเสียง			ระบบไวยากรณ์		
	พยัญชนะ	สระ	วรรณยุกต์	การเรียงคำ	คำขยาย	คำ ลักษณะนาม
เป็น ภาษาคำโดด	ไม่มี พยัญชนะ ตัวสะกดแต่ พยัญชนะต้น มีความ ซับซ้อนมาก	มี เสียง สระ ที่ เรียบ ง่าย	มีเสียง วรรณยุกต์ เช่นเดียวกับ ภาษาไทย	เรียงคำแบบ ประธาน- กริยา-กรรม เช่นเดียวกับ ภาษาไทย	วางคำ ขยายไว้ ข้างหลัง คำหลัก	วาง ลักษณะนาม ไว้ เช่นเดียวกับ ภาษาจีน

ตารางที่2-4 ตระกูลออสโตรเอเชียติก (Austroasiatic)

ระบบคำ	ระบบเสียง			ระบบไวยากรณ์		
	พยัญชนะ	สระ	วรรณยุกต์	การ เรียงคำ	คำขยาย	คำ ลักษณะนาม
มีคำสอง พยางค์ เป็นส่วน ใหญ่และ เน้นเสียง ลงที่ พยางค์ หลัง	มีพยัญชนะ ควบกล้ำมาก โดยเฉพาะ พยัญชนะต้น พยางค์มีกล ทำยด้วย พยัญชนะ	มีการแยก ความ แตกต่าง ระหว่าง สระเสียง สั้นและ ยาว	ส่วนใหญ่ไม่มี มีวรรณยุกต์ ยกเว้นภาษา เวียดนามและ ภาษาถิ่นบาง ถิ่นของขมุ	เป็นแบบ ประธาน- กริยา- กรรม	วางคำ ขยายไว้ ข้างหลัง คำหลัก	วาง ลักษณะนาม ไว้ เช่นเดียวกับ ในภาษาไทย

ตารางที่ 2-5 ตระกูลออสโตรนีเซียน

ระบบคำ	ระบบเสียง			ระบบไวยากรณ์		
	พยัญชนะ	สระ	วรรณยุกต์	การเรียงคำ	คำขยาย	คำ ลักษณะนาม
เป็นภาษาที่มีคำหลายพยางค์ มีการเติมหน่วยหน้าศัพท์ หน่วยกลางศัพท์ และหน่วยท้ายศัพท์ เพื่อเปลี่ยนหน้าที่หรือชนิดของคำ	มีพยัญชนะควบกล้ำ น้อยมาก พยางค์ส่วนใหญ่เป็นพยางค์เปิดลงท้ายด้วยเสียงสระ	เสียงสระเรียบง่าย บางภาษามีแค่เสียงสระ a,i,u และบางภาษามีเสียงขึ้นจมูก และสระผสมด้วย	ไม่มีวรรณยุกต์	มีสองแบบ คือทั้งแบบประธาน-กริยา-กรรม และในบางภาษาเป็นแบบ กริยา-ประธาน-กรรม	วางคำ ขยายไว้ข้างหลัง คำหลัก	มีทั้งที่วางไว้เหมือนในภาษาไทย และในภาษาจีน

จากตารางแสดงลักษณะของภาษาตระกูลต่างๆ ที่ใช้ในสังคมไทยข้างต้น จะเห็นได้ว่าแต่ละตระกูลภาษามีความคล้ายคลึงกันมาก เช่น เป็นภาษาคำโดด มีการเปลี่ยนแปลงความหมายเมื่อเสียงวรรณยุกต์เปลี่ยน และมีการเรียงคำในประโยคที่ส่วนใหญ่เป็นแบบ ประธาน-กริยา-กรรม เป็นต้น

2.1.5 เหน้การพิจารณาว่าภาษาในเขตติดต่อชายแดนไทย-พม่า เป็นภาษาเดียวกันหรือต่างกัน

1. เหน้ทางด้านภาษา

ภาษาที่ใช้ในเขตติดต่อบริเวณชายแดนไทย-พม่า นั้นมีทั้งภาษาไทย ภาษาพม่าและภาษาจีน รวมถึงภาษาอังกฤษ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ในภาษาไทย ภาษาพม่าและภาษาจีนจะมีความคล้ายคลึงในด้านเสียง คำศัพท์พื้นฐานเช่น ลำดับเครือญาติ คำที่ใช้เรียกชื่อสิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติ คำเรียกชื่ออวัยวะต่างๆ คำสำหรับนับ เครื่องใช้ต่างๆ ตลอดจนคำกริยา วิเศษณ์ที่เป็นคำพื้นฐานๆ และรวมถึงโครงสร้างของคำและประโยคที่มีทั้งความแตกต่างและการปรับเข้าหากัน เช่น ในภาษาไทยมีการเรียงคำในประโยค “กินข้าว” (กริยา + กรรม) ในภาษาพม่าจะเป็น “ข้าวกิน” (กรรม + กริยา) ในภาษาไทยมีการเรียงคำบอกจำนวนและคำลักษณะนามดังนี้ ประธาน + คำบอกจำนวน +

คำลักษณะนาม เช่นในประโยค “ม้าสามตัว” แต่ในภาษาจีนจะมีการเรียงคำบอกจำนวนไว้หน้าคำลักษณะนามแล้วจึงตามด้วยประธาน เช่นในประโยค “สามตัวม้า” ในขณะเดียวกันในประโยคที่ไม่ปรากฏคำบอกจำนวนหรือลักษณะนามก็มีการเรียงคำในประโยคคล้ายกับภาษาไทย เช่น “ซื้อ ฟาน เลอ” (กริยา + กรรม+คำช่วยกริยา) ซึ่งตรงกับกริยาคำในภาษาไทยว่า “กินข้าวแล้ว” (กริยา + กรรม+คำช่วยกริยา) เช่นกัน

2. เกณฑ์ทางด้านระบบการเขียน

ภาษาไทยล้านนาและภาษาพม่า จะมีความคล้ายคลึงกันมาก จะเห็นได้ว่า ชนพื้นเมืองฝั่งแม่สายที่สามารถเขียนตัวอักษรล้านนาโบราณได้ก็จะอ่านและเขียนภาษาพม่าได้ ขณะเดียวกัน เด็กๆ ชาวพม่าที่มีโอกาสร่ำเรียนภาษาไทยก็จะอ่านออกเสียงภาษาไทยกลางให้นักท่องเที่ยวชาวไทยได้ฟังด้วยความภาคภูมิใจด้วยเช่นกัน

3. เกณฑ์ทางการปกครอง

ถึงแม้ว่ากลุ่มชนที่อาศัยอยู่บริเวณเขตติดต่อชายแดนไทย-พม่าจะมีภาษาราชการต่างกันแต่ในการติดต่อสื่อสารต่างฝ่ายต่างพยายามใช้ภาษาท้องถิ่นเช่น ภาษาพื้นเมือง ทำให้การติดต่อสื่อสารเป็นไปได้ง่ายขึ้น แต่ก็ไม่จัดว่าภาษาที่ต่างใช้นั้นจะเป็นภาษาเดียวกัน เพราะผู้พูดอยู่ในประเทศที่ต่างกันนั่นเอง

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประพนธ์ จันทวิเทศ (2532) ศึกษาถึง “ภาวะหลายภาษาในบ้านหนองอารีและบ้านลาวเดิม ตำบลคันทอง อำเภอบึง จังหวัดศรีสะเกษ” พบว่าชุมชนดังกล่าวมีการใช้ภาษา 4 ภาษา ได้แก่ ภาษาเขมร ภาษาลาว ภาษาญ และภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งภาษาที่มีผู้ใช้มากที่สุดคือภาษาลาว รองลงมาได้แก่ภาษาเขมร ภาษาไทย และภาษาญตามลำดับ โดยภาษาเขมรและภาษาญเป็นภาษาตระกูลมอญ-เขมร มีลักษณะต่างๆ ไปคล้ายกัน ส่วนภาษาลาวและภาษาไทยเป็นภาษาตระกูลไท มีลักษณะต่างๆ ไปคล้ายคลึงกัน และผลการศึกษาชี้ให้เห็นแนวโน้มว่าคนเขมรจะพูดได้เพียง 3 ภาษา คือ เขมร ลาว ไทย และคนลาวจะพูดได้ 2 ภาษาได้แก่ ลาวและไทย การที่ประชากรรุ่นหลังๆสามารถพูดภาษาไทยได้มากขึ้นเป็นผลสืบเนื่องมาจากระบบการศึกษาและอิทธิพลสื่อมวลชนซึ่งใช้ภาษาไทยมาตรฐาน

สถาพร บุญประเสริฐ (2532) ศึกษาการเลือกภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ขมุ ปรีย ที่บ้านน้ำสอ อำเภอกู่ซำจังหวัดน่าน โดยชุมชนดังกล่าวเป็นชุมชนหลายภาษาและมีภาษาประจำชาติพันธุ์ 3 กลุ่มใหญ่ คือ ขมุ ม้ง และปรีย ผลการศึกษาพบว่า การติดต่อสื่อสารภายในกลุ่มของตนนั้นกลุ่มชาติพันธุ์ม้งมีการเลือกใช้ภาษาของตนเองมากที่สุด ทั้งในครอบครัวและกับเพื่อนบ้าน ขณะที่

กลุ่มชาติพันธุ์ขมุและปรัยจะใช้ภาษาของคนในครอบครัว และใช้ภาษาคำเมืองกับเพื่อนบ้านในการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่ม มีเพียงกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มเดียวเท่านั้นที่ใช้ภาษาของตนเองกับกลุ่มอื่นๆ มากที่สุดและภาษากลางที่ทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์จะใช้ในการติดต่อสื่อสารคือภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยกลาง

สุปัญญา ชมจินดา (2537) ศึกษาเรื่อง “กลวิธีการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการใช้สินค้าของผู้ค้าแบบแผงลอยชาวไทย ย่านถนนข้าวสาร กรุงเทพมหานคร” ว่าใช้กลวิธีในการสื่อสารแบบใดและใช้อย่างไร โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากแนวคิดเรื่อง “กลวิธีในการสื่อสาร” (Communication strategies) ผลการศึกษาพบว่า ผู้ค้าแบบแผงลอยชาวไทย ย่านถนนข้าวสาร ใช้กลวิธีในการสื่อสาร จำนวน 11 กลวิธี คือ 1. กลวิธีการเสียง ซึ่งแยกออกเป็น 2 กลวิธีย่อย คือการยกเลิกข้อมูลและการเปลี่ยนหัวข้อเรื่อง 2. กลวิธีการเสียง ซึ่งมี 3 กลวิธีย่อย คือ การใช้ประโยคความหมายเหมือน การพูดอ้อมและการสร้างคำใหม่ 3. กลวิธีการปรับข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 กลวิธีย่อย คือ การเลี่ยงความหมายและการย่อข้อมูล 4. กลวิธีการถ่ายโยง ซึ่งแยกออกเป็น 3 กลวิธีย่อย คือการถ่ายโยงจากภาษาแม่ การแปลตามตัวอักษรและการสลับภาษา 5. กลวิธีการเลือกใช้คำผิด 6. กลวิธีการเลียนแบบ 7. กลวิธีการสรุปกฎกว้างเกินไป 8. กลวิธีการใช้โครงสร้างคูงนาน 9. กลวิธีการใช้คำซ้ำ 10. กลวิธีการกล่าวซ้ำ และ 11. กลวิธีการแก้ไขด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ค้าแบบแผงลอยมีการใช้ภาษาอังกฤษในลักษณะที่เบี่ยงเบนจากที่เจ้าของภาษาใช้ในประเด็นสำคัญๆ เช่น ใช้คำแสดงปฏิเสธเพียงคำว่า no และ not ใช้รูปแบบประโยคคำถามที่ต้องตอบด้วย Yes หรือ No โดยไม่มีการวางกริยาช่วยไว้หน้าประธาน โดยใช้รูปแบบทำนองเสียงสูง-ขึ้นท้ายประโยค และ ไม่ใช้คำกริยา to be รวมทั้งมีการใช้คำบุพบทที่จำกัด เช่น ใช้คำว่า for แทนคำว่า to และ from ส่วนการได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่ นั้นพบว่า ผู้ค้าแบบแผงลอย ชาวไทย ย่านถนนข้าวสารได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่คือภาษาไทยในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก

ศิริกุล กิติธรากุล (2539) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความใกล้ชิดชุมชนกับการเลือกใช้ศัพท์ของชุมชนลาวครั้งที่บ้านหนองกระพี้ ตำบลบ้านหลวง อำเภอคอนคม จังหวัดนครปฐม พบว่าในคนรุ่นเก่าหรือผู้ที่มีอายุมากจะมีการใช้ศัพท์ท้องถิ่นมากกว่าศัพท์ที่รับมาจากภาษากรุงเทพ และตรงกันข้ามในคนรุ่นใหม่หรือผู้ที่มีอายุน้อยมีแนวโน้มที่จะใช้ศัพท์ที่รับมาจากภาษาไทยกรุงเทพมากกว่า

นภารัฐ จิตวิวัฒนา(2539) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยของอาจารย์ต่างสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์” โดยเลือกศึกษาเฉพาะอาจารย์ในสาขาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และรัฐประศาสนศาสตร์ พบว่า มีการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยของอาจารย์ต่าง

สาขาวิชาโดยอาจารย์ภาษาไทยมีการปนน้อยที่สุดและอาจารย์ภาษาอังกฤษมีความหลากหลายในการใช้ชนิดของคำและปรับชนิดของคำตามไวยากรณ์ภาษาอังกฤษมากกว่าอาจารย์อีกสองสาขาวิชา

รสสุคนธ์ แข็งแรง (2540) ศึกษาเรื่อง “การแปรของ ร และ ล ในภาษาไทยตามกลุ่มชาติพันธุ์และเพศ” โดยเน้นกลุ่มชาติพันธุ์ไทย จีน และมุสลิม ที่เป็นตัวแทนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง พบว่าคนมุสลิมจะออกเสียงชัดกว่าคนไทยและคนจีน และคนไทยออกเสียงชัดจนมากกว่าคนจีนเล็กน้อยในคำควบกล้ำ และตั้งข้อสันนิษฐานว่ามีความเป็นไปได้ว่ากลุ่มมุสลิมได้รับอิทธิพลจากภาษาอารบิกซึ่งเป็นภาษาศาสนาของพวกเขาและในคัมภีร์ภาษาอารบิกนั้นปรากฏคำที่ออกเสียง ร ถึง 30 ครั้งในหนึ่งหน้า และเสียง ล 53 ครั้งในหน้าเดียวกัน

น้ำทิพย์ ภิงคารวัฒน์(2541) ได้ศึกษาถึงปัจจัยซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของภาษาว่าสภาพทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองที่เปลี่ยนไป มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในภาษา ตัวอย่างเช่น การติดต่อระหว่างประเทศที่พูดภาษาต่างกัน มีวัฒนธรรมต่างกัน ย่อมมีการแลกเปลี่ยนในด้านภาษาและวัฒนธรรม เช่น มีการยืมคำเพื่อใช้เรียกสิ่งของ หรือเรียกแนวปฏิบัติในวัฒนธรรมของชนต่างชาตินั้น

และในตัวอย่างงานวิจัยของสมอลลี (Smally,1988) ที่ได้ศึกษาถึงสภาวะของสังคมหลายภาษาในประเทศไทย โดยศึกษาใน 3 จังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ พบว่าประชากรส่วนใหญ่ใช้ภาษาเขมรเหนือเป็นภาษาที่หนึ่ง แต่ก็สามารถใช้ภาษาอื่นๆ เช่น ภาษาไทย ภาษาอีสานและภาษาญวนในการติดต่อสื่อสารได้ด้วยซึ่งการเลือกใช้ภาษานั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาส สถานการณ์ ที่ตั้งของชุมชน การศึกษา อายุ และรุ่นอายุ และในคนรุ่นสูงอายุจะมีภาวะสองภาษาน้อยกว่าในคนรุ่นปัจจุบัน และจำนวนคนที่ใช้ภาษาเขมรเหนือในปัจจุบันมีเพิ่มมากขึ้นเป็นสองเท่าจากเมื่อ 30 ปีก่อน

ส่วนในงานวิจัยของคิยู ศรีนราวัฒน์ (Srinarawat.1988 อ้างถึงใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์,2542:115) ที่ได้ศึกษาการใช้ภาษาของคนจีนในกรุงเทพฯ และทัศนคติของพวกเขาต่อภาษาไทยและภาษาจีน พบว่าการใช้ภาษาจีนของคนไทยเชื้อสายจีนเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะลดลงและถูกแทนที่โดยภาษาไทยในที่สุด

ในเรื่องของการสัมผัสทางภาษานั้น อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2547) ได้ศึกษาถึงการสัมผัสภาษากับการปรับเปลี่ยนเป็นสมัยใหม่ของภาษาไทย พบว่า ภาษาไทยมาตรฐานได้พัฒนาวิธีการพูดหรือวจนลีลาแบบใหม่ ดังจะเห็นได้จากคำศัพท์ใหม่ๆ จำนวนมาก รูปแบบทางวากยสัมพันธ์แบบใหม่ เช่น ประโยคกรรมวากยที่ไม่มีความหมายทางร้าย สังกรประโยคแบบใหม่ และการเปล่งนามวลี เป็นต้น ซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นผลมาจากการที่ภาษาไทยสัมผัสกับภาษาอังกฤษ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแพร่สะพัดไปโดยกระบวนการสลับภาษา การยืมภาษา และการแปล ซึ่ง

กระบวนการเหล่านี้ได้รับการกระตุ้นให้มากยิ่งขึ้น โดยค่านิยมทางสังคมและการเพิ่มขึ้นของโรงเรียนสองภาษา หรือโรงเรียนนานาชาติ

ธอมาสัน (Thomason, 2007) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของภาษาอย่างจงใจ (deliberate change) อันเนื่องมาจากการสัมผัสภาษา โดยใช้ทฤษฎีวิธีการทางภาษาศาสตร์ประวัติศาสตร์ที่เรียกว่า วิธีเปรียบเทียบ (the Comparative Method) เป็นพื้นฐานในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงของภาษา ภาษาที่ธอมาสันศึกษาเปรียบเทียบนั้นมีหลายภาษาด้วยกัน ทั้งภาษาประจำชาติต่างๆ และภาษาถิ่น เช่น ภาษาอังกฤษที่ใช้ในอเมริกันกับภาษานาปา (napa) ในแคลิฟอร์เนีย และภาษาซาลิช (Salish) ในมอนทานา ภาษาอารบิกที่ใช้ในไคโรและในเฟยุม โอเอซิส (Fayyom Oasis) ประเทศอียิปต์ เป็นต้น ผลการศึกษาพบสภาวะการเปลี่ยนแปลงของภาษา 3 ประเภท คือ การยืมคำ การจงใจปฏิเสธการเปลี่ยนแปลงภาษาเพื่อรักษาความเป็นตนเอง และการจงใจเปลี่ยนแปลงภาษา โดยเฉพาะโครงสร้างประโยค เพื่อเพิ่มความแตกต่างระหว่างภาษาของตนกับภาษาของผู้อื่น หรือในบางกรณีเพื่อป้องกันผู้อื่นเรียนภาษาของตน วิธีดังกล่าวรวมถึงการสร้างภาษาลับ (secret language) ธอมาสันสรุปผลการศึกษาโดยให้ข้อขัดแย้งกับการศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางภาษาศาสตร์ในงานวิจัยอื่นๆ ที่มักกล่าวกันว่า การเปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่ไม่มีผลกระทบที่มีนัยสำคัญต่อภาษา หากธอมาสันกล่าวว่าการเปลี่ยนแปลงที่ศึกษาในงานวิจัยนี้ สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ทางภาษาศาสตร์ แต่การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จะไม่มีผลกระทบที่ถาวรต่อทั้งชุมชนภาษา (speech community) มากนัก เนื่องจากโดยทั่วไปชุมชนภาษามักมีขนาดเล็ก และมักมีปัจจัยทางสังคมอย่างอื่นมาประกอบ เช่น ภาวะหลายภาษา บทบาทของผู้กำหนดมาตรฐานภาษา (language standardizer) และการเกิดกลุ่มชาติพันธุ์ใหม่ๆ ที่แสวงหาภาษาของตนเพื่อแสดงตัวตน (identity)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การสัมพัทธ์ทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย - พม่า : กรณีศึกษาเฉพาะบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยแบ่งเป็น 9 ชั้น ดังนี้

3.1.1 ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1.1.1 เอกสารทางประวัติศาสตร์ที่กล่าวถึงการอพยพเคลื่อนย้ายของกลุ่มชนในพื้นที่เป้าหมายเพื่อสืบค้นร่องรอยตำแหน่งชุมชนเป้าหมายที่ต้องการศึกษา

3.1.1.2 เอกสารเกี่ยวกับจำนวนชนเผ่าและประวัติของการเข้ามาตั้งบ้านเรือนอยู่ของกลุ่มประชากรในพื้นที่เป้าหมาย

3.1.1.3 เอกสารที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมพม่าและวัฒนธรรมล้านนารวมถึงวัฒนธรรมของกลุ่มชนที่อยู่ในบริเวณพื้นที่เป้าหมายที่ต้องการศึกษา ว่ามีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

3.1.2 ศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับประชากรที่ใช้ในการวิจัย

- สัมภาษณ์กลุ่มชนที่อาศัยอยู่บริเวณพื้นที่เป้าหมายเพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้น และนำกลับไปสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยถ่ายทอดเป็นภาษาที่กลุ่มชนในพื้นที่เป้าหมายใช้อยู่

3.1.3 เลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

- ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตในการเลือกกลุ่มตัวอย่างไว้คือ ต้องเป็นผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ จังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง(Purposive Sample)

3.1.4 สร้างเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่

- แบบสอบถาม
- แบบสัมภาษณ์

3.1.5 นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

- 3.1.6 ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย
- 3.1.7 เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยใช้วิธีการดังนี้
- 3.1.8 สังเกตการณ์ โดยคณะผู้วิจัยเดินทางไปสังเกตการณ์ในชุมชนพื้นที่เป้าหมายเพื่อสังเกตการณ์ การดำเนินชีวิตและการติดต่อสัมพันธ์กันของกลุ่มชน
- 3.1.9 สัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์ทั้งผู้ที่ให้ข้อมูลที่อยู่ในชุมชนเป้าหมาย และผู้ที่ไม่ได้ อยู่ในชุมชนเป้าหมายแต่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของกลุ่ม ชนที่อยู่ในบริเวณพื้นที่เป้าหมาย
- 3.1.10 แบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่แปลเป็นภาษาที่ใช้ในชุมชนพื้นที่เป้าหมาย และภาษาไทยรวมถึงภาษาอังกฤษ
- 3.1.11 บันทึกสิ่งที่ได้จากการสังเกตเป็นลายลักษณ์อักษร ส่วนการสัมภาษณ์บันทึกลงใน แถบบันทึกเสียง และภาพนิ่ง แล้วนำมาถ่ายเป็นตัวอักษรอีกครั้งหนึ่ง
- 3.1.12 นำข้อมูลต่างๆ ที่ได้มาจัดหมวดหมู่ วิเคราะห์ สรุป เตรียมนำเสนอ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้
- การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Method)
 - การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Method)
- 3.1.13 ประมวลผลข้อมูลเพื่อรายงานผลการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้ประชากรซึ่งเป็นผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซำเหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย และดำเนินการคัดเลือกกลุ่ม ตัวอย่างจากจำนวนประชากรโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง(Purposive Sample)และมีกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเก็บข้อมูลได้จำนวน 246 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด

3.3 กิจกรรมวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินกิจกรรมวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัย โดยเดินทางเพื่อเก็บข้อมูลวิจัยในพื้นที่เป้าหมาย ตามวัน เวลา ดังนี้

ตารางที่ 3-3-1 การเก็บข้อมูลในช่วงที่ 1

วัน	เวลา
วันจันทร์ที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ.2546	13.00 – 17.00 น.
วันอังคารที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ.2546	08.00 – 12.00 น.
วันพุธที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ.2546	08.00 – 17.00 น.
วันพฤหัสบดีที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ.2546	08.00 – 12.00 น.
วันศุกร์ที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ.2546	13.00 – 17.00 น.
วันจันทร์ที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ.2546	13.00 – 17.00 น.
วันอังคารที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ.2546	08.00 – 12.00 น.
วันพุธที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ.2546	08.00 – 17.00 น.
วันพฤหัสบดีที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ.2546	08.00 – 12.00 น.
วันศุกร์ที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ.2546	13.00 – 17.00 น.

ตารางที่ 3-3-2 การเก็บข้อมูลในช่วงที่ 2

วัน	เวลา
วันจันทร์ที่ 19 มกราคม พ.ศ.2547	08.00 – 17.00 น.
วันอังคารที่ 20 มกราคม พ.ศ.2547	08.00 – 17.00 น.
วันพุธที่ 21 มกราคม พ.ศ.2547	08.00 – 17.00 น.
วันพฤหัสบดีที่ 22 มกราคม พ.ศ.2547	08.00 – 17.00 น.
วันศุกร์ที่ 23 มกราคม พ.ศ.2547	08.00 – 17.00 น.

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาคำถามว่า “การสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า : กรณีศึกษาเฉพาะบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก ประเทศพม่าและอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย” โดยการใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ได้ข้อมูลต่างๆที่ส่งผลต่อภาวะการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตพื้นที่ดังกล่าว ดังต่อไปนี้

4.1 ตลาดแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ตลาดแม่สายเป็นตลาดการค้าชายแดนในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย ซึ่งมีเขตติดต่อกับตลาดท่าขี้เหล็ก จังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่า ตลาดแม่สายเป็นแหล่งการค้าขนาดใหญ่ ที่มีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการตลอดทั้งปี และมีผู้ประกอบการที่มีทั้งประชากรที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และผู้ประกอบการที่เป็นประชากรจากเขตอื่นๆ เข้ามาทำการค้าเฉพาะในช่วงวันหยุดและวันนักขัตฤกษ์ ตลาดแม่สายมีสินค้าที่ไม่แตกต่างจากฝั่งพม่า การตั้งราคาอาจจะสูงกว่าเล็กน้อย แต่ไม่แตกต่างกันมาก การค้าและบริการในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย ประกอบด้วยร้านค้าและแผงลอยซึ่งจำหน่ายสินค้าประเภทต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่นำเข้าจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้แก่ ร้านขายของชำ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านขายอุปกรณ์ไฟฟ้า การบริการประเภทต่างๆ อาทิ ร้านเสริมสวย ตัดเย็บเสื้อผ้าและร้านขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป นอกจากนี้ยังมีการนำเข้าสินค้ามาจำหน่ายในประเทศไทยมากมาย เช่น ดอกไม้สด แพรพรรณ เสื้อกันหนาว ชุดของเล่นเด็ก เครื่องแต่งกาย กล้องโทรทัศน์วงจรปิด เห็ดหอม วิทยุเทปดีครยนต์ กระเทียม เครื่องเจาะสำรวจธรณี ภาพโปสเตอร์ คันเบ็ด เครื่องเล่นวีซีดี และสินค้าเบ็ดเตล็ด ส่วนการส่งออกสินค้าได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิง ปูนซีเมนต์ พืชผักสด ยางรถยนต์ ผ้าห่ม เสื้อผ้าสำเร็จรูป ยารักษาโรค กระเบื้อง กระเบื้องมุงหลังคา บัตรเติมเงิน เหล็กเส้น น้ำอัดลม แผ่นเหล็กชุบสังกะสี สีทาอาคาร เครื่องจักร อุปกรณ์ไฟฟ้า วัสดุก่อสร้างทำด้วยพลาสติก พืชผักแห้ง และสินค้าเบ็ดเตล็ด เป็นต้น

4.2 ตลาดทำซีเหล็ก จังหวัดทำซีเหล็ก สหภาพพม่า

ตลาดทำซีเหล็ก ตั้งอยู่ในจังหวัดทำซีเหล็กซึ่งเป็นจังหวัดชายแดนของพม่า เป็นแหล่งจำหน่ายสินค้านานาชาติ ประเภทอัญมณี พลอยสี ทับทิม หยก เครื่องใช้ไฟฟ้าจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน อาหารทะเลแห้ง เหล้า บุหรี่ และมีการบริการด้านท่องเที่ยวโดยรถสามล้อไปยังเจดีย์ชเวดากองจำลอง ซึ่งอยู่ลึกเข้าไปจากชายแดนประมาณ 2 กิโลเมตร ลักษณะเป็นเจดีย์สีทองแบบพม่า สร้างจำลองมาจากเจดีย์ชเวดากองที่เมืองย่างกุ้ง บริเวณตลาดทำซีเหล็กในส่วนที่ติดต่อกับเขตแดนไทยนั้นประกอบไปด้วยกลุ่มชนที่มีหลากหลายเชื้อชาติ แต่โดยส่วนใหญ่แล้วผู้ที่เข้าไปตั้งร้านค้าหรือสถานประกอบการอื่นๆ เป็นคนไทยจากอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และมีการจ้างงานจากแรงงานทั้งชาวไทยด้วยกันเองและจากชาวพม่า ส่วนผู้ที่ทำการค้าประเภทแพลงลอยและหาบเร่ส่วนใหญ่เป็นชาวพม่าซึ่งประกอบไปด้วยชาวพม่าเชื้อสายจีน อิสลาม และชาวไตที่มีถิ่นกำเนิดอยู่ในพม่าเอง

4.3 ข้อมูลของกลุ่มชนที่อาศัยหรือทำการค้าในบริเวณชายแดนไทย-พม่า บริเวณเขตติดต่อจังหวัดทำซีเหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย ที่ได้จากการสัมภาษณ์และการศึกษาจากเอกสาร

4.3.1 ชาวไทใหญ่

ชาวไทใหญ่ที่อาศัยหรือทำการค้าในบริเวณชายแดนไทย-พม่า บริเวณเขตติดต่อจังหวัดทำซีเหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยเรียกตนเองว่า “ไต” เช่นเดียวกับคนไทยเรียกตนเองว่า “ไทย” ในกลุ่มของไทใหญ่เองก็มีชื่อเรียกออก เป็นกลุ่มย่อยๆ ได้อีกหลายกลุ่มตามถิ่นที่อยู่ เช่น ชาวไทใหญ่ที่อาศัยอยู่ในพม่า มักเรียกชาวไทใหญ่ที่อยู่ในเขตประเทศจีนว่าเป็นไทแจหรือไทจิน ในขณะที่ชาวไทใหญ่ในจีนมักจะเรียกตนเองว่าเป็นไทเหนือ ด้วยถือว่าตนอยู่ทางเหนือของแม่น้ำคงและจะเรียกชาวไทใหญ่ในพม่า ว่าเป็นไทใต้

4.3.2 ไทลื้อ

เดิมชาวไทลื้อมีถิ่นที่อยู่บริเวณห้วยน้ำโจง เมืองลือหลวง ต่อมาได้เคลื่อนย้ายลงมาอยู่บริเวณเมืองหนองแส หรือที่เรียกว่าคูนหมิงในปัจจุบัน แล้วย้ายลงมาสู่ลุ่มน้ำโจง สิบสองปันนา ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ในปีค.ศ.1949 (พ.ศ.2492) เหมาเซตุงได้ยึดอำนาจการปกครองและได้นำระบอบคอมมิวนิสต์มาใช้ ชาวไทลื้อในสิบสองปันนาจึงทยอยหลบหนีออกจากเมืองมา

เรื่อย ๆ ต่อมาในปี ค.ศ.1958 (พ.ศ.2501) เหมาชะตุงได้ปฏิวัติวัฒนธรรมครั้งใหญ่ ไทลื้อในสิบสอง
ปีนาจึงหลบหนีออกจากเมืองมากที่สุดเป็นประวัติการณ์ โดยแยกออกไปหลายทิศทาง ดังนี้

สายที่1 เข้าสู่เมืองเชียงตุงประเทศพม่า

สายที่2 เข้าสู่เมืองของประเทศพม่า

สายที่3 เข้าสู่เมืองสิงห์เมืองอู๋

สายที่ 4 เข้าสู่ประเทศลาว และไทย โดยในระหว่างปี ค.ศ.1782-1813 (พ.ศ. 2325-2356)

สาเหตุการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานของชาวไทลื้อมีหลายสาเหตุด้วยกัน เช่น

1. ถูกกวาดต้อน
2. เหตุบ้านการเมืองการปกครอง
3. ติดตามญาติพี่น้องที่อพยพมาก่อนแล้ว
- 4.หาแหล่งทำกินที่มีความอุดมสมบูรณ์และมีความสุขร่มเย็น มีภูมิประเทศที่เหมาะสม
ชาวไทลื้อที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยกระจายตัวอยู่หลายจังหวัด ดังนี้

1. จังหวัดเชียงราย อ.แม่สาย, แม่จัน, เชียงแสน, เชียงของ, เวียงแก่น, แม่สรวย, เวียงป่า
เป้า,แม่ฟ้าหลวง, เทิง, พาน
2. จังหวัดเชียงใหม่ อ.สะเมิง, ดอยสะเก็ด, วังเหนือ,แม่เอย
3. จังหวัดลำพูนอ.บ้านธิ,ป่าซาง,บ้านโฮ้ง,ดู่
4. จังหวัดลำปาง อ.แม่ทะ, เมือง
5. จังหวัดพะเยา อ.เชียงคำ, เชียงม่วน, จุน, ปง
6. จังหวัดน่าน อ.ปัว, สองแคว, พ่วงช้าง
7. จังหวัดแพร่

ภาษาไทลื้อ

ภาษาไทลื้อจัดเป็นกลุ่มภาษาไทหลวงมีอักษรเป็นของตนเองคล้ายกับอักษรล้านนา ภาษา
ไทลื้อมีทั้งหมด 19 หน่วยเสียง มีวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง ลักษณะพิเศษทางภาษาคือ มีการแปร
เสียงวรรณยุกต์ของคำเมื่ออยู่ในวลีและประโยค
การแต่งกายของไทลื้อ

ผู้ชายชาวไทลื้อโบราณมักสวมเสื้อกั๊กปกคลุมตายด้วยเลื่อม สวมกางเกงม่อฮ่อมชายาว โปกหัว
ด้วยผ้าสีขาวหรือชมพู สะพายดาบ ส่วนผู้หญิงสวมเสื้อปัก นุ่งซิ่นลื้อ โปกศีรษะด้วยผ้าขาว
ประวัติไทลื้อในอำเภอแม่สาย

ชาวไทลื้อได้อพยพเข้าสู่ประเทศไทยและมาตั้งรกรากอยู่ที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย มา
เป็นเวลานานกว่าร้อยปีแล้ว ในสมัยก่อนไทลื้อที่อาศัยอยู่ที่แม่สายไม่ค่อยกล้าแสดงตัวเองว่าเป็นชาว

ไทลื้อ โดยสังเกตได้จากการหลีกเลี่ยงที่จะพูดภาษาไทย และความพยายามในการใช้ภาษาเมืองท้องถิ่นในการติดต่อสื่อสาร เพื่อให้กลมกลืนกับสังคมท้องถิ่นมากที่สุด เพราะไทลื้อส่วนมากไม่มีเอกสารทางราชการ หรือบัตรประจำตัวประชาชน ต้องอยู่ในพื้นที่ควบคุม แต่ในปี พ.ศ. 2538 รัฐบาลก็ได้มีการออกเอกสารรับรองความเป็นผู้มีสัญชาติไทยให้ชาวไทลื้อเหมือนกับประชาชนไทยมาจนปัจจุบันนี้

4.3.3 ชาวจีนฮ่อ

ชาวจีนฮ่อที่พบในประเทศไทย อพยพเข้ามาหลังการปฏิวัติระบบจักรพรรดิของจีน มาเป็น คอมมิวนิสต์ โดยผู้นำการอพยพคือนายทหาร เข้ามาอยู่อาศัยในเขตติดต่อไทยพม่า ปัจจุบันพบจีนฮ่อในจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง และพะเยา จีนฮ่อคือ ชาวจีนกลุ่มหนึ่งที่อพยพมาจากมณฑลยูนนาน ลงมาทางภาคเหนือของประเทศไทย ในลักษณะของพ่อค้าแร่ ที่ใช้ม้าดำงหรือ พ่อ เป็นพาหนะในการบรรทุกสินค้าผ่านมาทางช่องลึกหรือด่านแม่สาย ชาวจีนฮ่อประมาณ 1 ใน 3 จะนับถือศาสนาอิสลาม ใช้ภาษาจีนกลาง ได้พากันอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดเชียงราย มีการผสมกลมกลืนกับเชื้อชาติอื่นและถูกวัฒนธรรมของท้องถิ่นครอบงำ จนกลายเป็นคนไทยไปหมดแล้ว

จีนฮ่อในแม่สาย

ชาวจีนฮ่ออพยพมาตั้งรกรากที่บริเวณตลาดใหม่ อำเภอแม่สาย เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2492 ชาวจีนฮ่อที่แม่สายนี้มีทั้งที่นับถือศาสนาพุทธและอิสลาม โดยชาวจีนฮ่อที่นับถือศาสนาอิสลามเป็นชนเผ่าหนึ่งซึ่งเมื่อหลายร้อยปีก่อนอาศัยอยู่ในประเทศจีน เช่นเดียวกับมองโกเลีย แมนจู หรือเผ่าโลโล เรียกกันว่า หุย หรือหุยเจี้ยว ส่วนจีนฮ่อที่นับถือศาสนาพุทธจะเรียกว่า ฮั่นเจี้ยว ชนเผ่าหุยจะมีลักษณะสูง ขาว ผู้หญิงจะนิยมแต่งชุดคลุมหัว ส่วนผู้ชายนิยมไว้หนวดเครายาว ปัจจุบันชาวจีนฮ่อในอำเภอแม่สายได้รับการศึกษาที่ดีขึ้นและมีหน้าที่การงานดีขึ้นกว่ารุ่นก่อนๆ ที่ต้องอพยพหนีสงครามมาจากประเทศจีน และทางรัฐบาลไทยก็ได้ทำการมอบสิทธิความเป็นคนไทยให้แก่จีนฮ่อรุ่นก่อนเกือบหมดแล้วส่วนชาวจีนฮ่อรุ่นหลังที่เกิดในแผ่นดินไทยก็ถือเป็นคนไทยตามกฎหมาย

4.4 ข้อมูลของกลุ่มคนที่อาศัยหรือทำการค้าในบริเวณชายแดนไทย-พม่า บริเวณเขตติดต่อจังหวัด ท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย ที่ได้จากแบบสอบถาม

จากการใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจข้อมูลต่างๆของกลุ่มคนที่อาศัยหรือทำการค้าในบริเวณชายแดนไทย-พม่า บริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย พบว่า กลุ่มคนที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและอำเภอแม่สาย ประเทศไทย ประกอบไปด้วยเชื้อชาติต่างๆ ได้แก่ชาวไทยที่เรียกตนเองว่า “คนเมือง” กลุ่มชนชาว “ไท” เช่น ไทใหญ่ ไทลื้อ ชาวอาข่า รวมถึงชาวพม่า ชาวจีน ชาวลาว ชาวฟิลิปปินส์ ชาวบังกลาเทศ และชาวมอญ ดังแสดงในตารางที่ 4-1 ดังนี้

ตารางที่ 4-1 อัตราส่วนร้อยละของเชื้อชาติของผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

เชื้อชาติ	ร้อยละ
ไทย	54.7
พม่า	23.1
ไทใหญ่	9.4
จีน	4.7
ไทลื้อ	4.3
อาข่า	2.1
ลาว	0.4
ฟิลิปปินส์	0.4
บังกลาเทศ	0.4
มอญ	0.4
รวม	100

หากจำแนกผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซู้เหล็ก สหภาพพม่า และ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ตามเพศแล้ว พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ดังแสดงในตารางที่ 4-2 ดังนี้

ตารางที่ 4-2 อัตราส่วนร้อยละการจำแนกตามเพศของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ จังหวัดท่าซู้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

เพศ	ร้อยละ
ชาย	42.8
หญิง	57.2
รวม	100

และจากการศึกษาสำรวจผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซู้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในด้านอายุ พบว่าส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี และ รองลงมาคือมีอายุในช่วง 31-40 ปี 41-50 ปีและ 51 ปีขึ้นไป ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4-3 ดังนี้

ตารางที่ 4-3 อัตราส่วนร้อยละการจำแนกตามอายุของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ จังหวัดท่าซู้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

อายุ	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	47.3
31-40 ปี	33.1
41-50 ปี	16.7
51 ปีขึ้นไป	2.9
รวม	100

ในด้านการนับถือศาสนา ผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซำเหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาคือศาสนา อิสลามศาสนาคริสต์และศาสนาอื่นๆ ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4-4 ดังนี้

ตารางที่ 4-4 อัตราส่วนร้อยละการจำแนกตามศาสนาของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขต ติดต่อจังหวัดท่าซำเหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ศาสนา	ร้อยละ
พุทธ	90.8
อิสลาม	4.4
คริสต์	3.9
อื่นๆ	0.9
รวม	100

ส่วนด้านการศึกษาพบว่าผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซำเหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี รองลงมาคือระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4-5 ดังนี้

ตารางที่ 4-5 อัตราส่วนร้อยละการจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ใน บริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซำเหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

การศึกษา	ร้อยละ
ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี	77.7
ระดับปริญญาตรี	18.0
ระดับปริญญาโท	3.9
ระดับปริญญาเอก	0.4
รวม	100

สำหรับการประกอบอาชีพนั้น ผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่า
 จีเหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างใน
 สถานประกอบการ ร้านค้า รวมถึงแผงลอย นอกนั้นเป็นผู้มีอาชีพหลักเป็นพนักงานในบริษัทเอกชน
 ข้าราชการ และรัฐวิสาหกิจ ดังแสดงในตารางที่ 4-6 ดังนี้

ตารางที่ 4-6 อัตราส่วนร้อยละการจำแนกตามอาชีพของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขต
 ติดต่อจังหวัดท่าจีเหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

อาชีพ	ร้อยละ
ลูกจ้าง	84.9
พนักงานบริษัทเอกชน	8.2
ข้าราชการ	6.5
รัฐวิสาหกิจ	0.4
รวม	100

และในด้านระยะเวลาที่เข้ามาอยู่อาศัยหรือทำการค้านั้น ผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ใน
 บริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจีเหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย
 ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เข้ามาอาศัยหรือทำการค้าเป็นระยะเวลาต่ำกว่า 5 ปี นอกจากนั้นเป็นผู้ที่เข้ามาอาศัย
 หรือทำการค้าเป็นระยะเวลา 6-10 ปี จนถึง 35 ปีขึ้นไป ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4-7 ดังนี้

ตารางที่ 4-7 อัตราส่วนร้อยละการจำแนกตามระยะเวลาในการเข้ามาอาศัยหรือทำการค้าของผู้ที่
 อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจีเหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย
 จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ระยะเวลา	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	48.5
6-10 ปี	21.7
11-15 ปี	10.6
16-20 ปี	7.2
21-25 ปี	5.1
26-30 ปี	3.4
30-35 ปี	0.4
35 ปีขึ้นไป	3.0
รวม	100

และสิ่งที่เป็นประเด็นสำคัญประการหนึ่ง คือในด้านความถี่ของการใช้ภาษาต่างๆ เพื่อติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสำรวจพบว่า ผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความถี่ของการใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นมากที่สุด รองลงมาคือภาษาพม่า นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย มีการใช้ภาษามากกว่าสองภาษาในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น กล่าวคือในผู้ที่รู้สองภาษาจะมีการใช้ภาษาสองภาษาร่วมกัน เช่น ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ภาษาไทยและภาษาจีน หรือภาษาอื่นๆ ส่วนในผู้ที่รู้มากกว่าสองภาษาก็จะมีการใช้ภาษาต่างๆ ร่วมกันตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น ใช้ภาษาไทย ภาษาจีน ภาษาพม่าและภาษาอังกฤษ ดังแสดงในตารางที่ 4-8 ดังนี้

ตารางที่ 4-8 อัตราส่วนร้อยละการจำแนกตามความถี่ของการใช้ภาษาต่างๆของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษาที่ใช้	ร้อยละ
ภาษาไทย	71.9
ภาษาพม่า	8.8
ภาษาไทย-ภาษาอังกฤษ	3.4
ภาษาไทย-จีน-พม่า	2.9
ภาษาอื่นๆ (ภาษาไทยใหญ่ ภาษาไทลื้อ ภาษาอาข่า)	2.5
ภาษาไทย-ภาษาจีน	2.5
ภาษาอังกฤษ	1.3
ภาษาไทย-ภาษาอื่นๆ	1.3
ภาษาไทย-อังกฤษ-จีน	1.3
ภาษาไทย-อังกฤษ-จีน-พม่า	1.3
ภาษาจีน	0.8
ภาษาไทย-ภาษาพม่า	0.4
ภาษาอังกฤษ-ภาษาจีน	0.4
ภาษาอังกฤษ-ภาษาพม่า	0.4
ภาษาจีน-ภาษาพม่า	0.4

ภาษาที่ใช้	ร้อยละ
ภาษาไทย-อังกฤษ-พม่า	0.4
ภาษาไทย-จีน-ภาษาอื่นๆ	0.4
ภาษาไทย-จีน-พม่า-ภาษาอื่นๆ	0.4
รวม	100

และหากนำความสามารถทางการใช้ภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย มาจำแนกตามเพศ จะพบว่า ทั้งในเพศชายและเพศหญิงมีความสามารถทางการใช้ภาษาไทยในระดับดีมาก ส่วนในภาษาอังกฤษและภาษาจีนพบว่าทั้งเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่มีความสามารถอยู่ในระดับไม่ค่อยดี ทางด้านความสามารถในภาษาพม่า พบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความสามารถอยู่ในระดับดี ในขณะที่ภาษาอื่นๆ เช่น ภาษาไทใหญ่ ภาษาไทลื้อ ภาษาอาข่า หรือภาษาต่างประเทศอื่นๆ นั้น เพศหญิงมีความสามารถอยู่ในระดับดีมาก แต่เพศชายมีความสามารถอยู่ในระดับไม่ค่อยดี ดังแสดงในตารางที่ 4-9-1 ดังนี้

ตารางที่ 4-9-1 แสดงร้อยละของความสามารถในการใช้ภาษาในระดับต่างๆของผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ระดับ ความสามารถ	ดีมาก		ดี		ปานกลาง		ไม่ค่อยดี		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ไทย	17.01	21.93	11.23	16.28	8.30	10.40	5.79	9.06	100
อังกฤษ	2.45	2.70	6.59	7.70	14.00	16.80	17.62	32.17	100
จีน	4.24	4.89	5.03	5.69	7.40	11.93	23.79	37.04	100
พม่า	10.69	20.56	16.75	27.49	6.03	5.35	3.16	9.99	100
อื่นๆ	10.27	39.02	5.14	8.42	5.98	4.14	10.46	16.58	100

ตารางที่ 4-9-2 แสดงร้อยละการจำแนกทักษะความสามารถในการใช้ภาษาไทยของผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยโดยจำแนกเพศ

ระดับ ความสามารถ	ดีมาก		ดี		ปานกลาง		ไม่ค่อยดี		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
การฟัง	20.42	31.25	13.33	16.25	7.50	9.58	1.25	0.42	100
การพูด	18.14	27.00	13.50	17.72	8.02	10.55	2.11	2.95	100
การอ่าน	15.55	15.55	9.66	16.39	8.82	11.34	8.40	14.29	100
การเขียน	13.92	13.92	8.44	14.77	8.86	10.13	11.39	18.57	100

จาดตารางที่ 4-9-2 พบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยในระดับต่างๆ โดย ทั้งในเพศชายและเพศหญิงจะมีความสามารถในการฟังและการพูดภาษาไทยในระดับดีมาก ส่วนในทักษะทางการอ่านนั้น พบว่าเพศชายส่วนใหญ่ให้คำตอบว่าตนเองมีความสามารถอยู่ในระดับดีมาก แต่เพศหญิงจะให้คำตอบว่าตนเองมีความสามารถอยู่ในระดับดี ในขณะที่ทักษะทางการเขียนภาษาไทย เพศชายส่วนใหญ่ให้คำตอบว่าตนเองมีความสามารถอยู่ในระดับดีมาก แต่เพศหญิงจะให้คำตอบว่าตนเองมีความสามารถอยู่ในระดับไม่ค่อยดี

ตารางที่ 4-9-3 แสดงร้อยละการจำแนกทักษะความสามารถในการใช้ภาษาไทยของผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยโดยไม่จำแนกเพศ

ระดับ ความสามารถ / ทักษะ	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ไม่ค่อยดี	รวม
การฟัง	51.67	29.58	17.08	1.67	100
การพูด	45.15	31.22	18.57	5.06	100
การอ่าน	31.09	26.05	20.17	22.69	100
การเขียน	27.85	23.21	18.99	29.96	100

จากตารางที่ 4-9-3 เมื่อพิจารณาโดยรวมแบบไม่จำแนกเพศจะพบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย นั้น มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยในทักษะทางการฟังและการพูดรวมถึงการอ่านอยู่ในระดับดีมาก ส่วนทักษะทางการเขียนนั้นอยู่ในระดับไม่ค่อยดี

ตารางที่ 4-9-4 แสดงร้อยละการจำแนกทักษะความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย โดยจำแนกเพศ

ระดับ ความสามารถ	ดีมาก		ดี		ปานกลาง		ไม่ค่อยดี		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ทักษะ / เพศ	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
การฟัง	2.38	2.38	7.62	8.10	16.19	20.00	15.24	28.10	100
การพูด	1.45	2.42	6.28	6.28	15.94	19.81	16.91	30.92	100
การอ่าน	3.48	2.99	6.97	9.95	12.44	12.44	17.41	34.33	100
การเขียน	2.49	2.99	5.47	6.47	11.44	14.93	20.90	35.32	100

จากตารางที่ 4-9-4 พบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับต่างๆ โดยในเพศชายจะมีความสามารถในทักษะทางการฟังและการพูดภาษาอังกฤษในระดับปานกลางและเพศหญิงมีความสามารถทางทักษะการฟังและการพูดในระดับไม่ค่อยดี ส่วนในทักษะทางการอ่านและการเขียนนั้น พบว่าทั้งในเพศชายและเพศหญิงมีความสามารถอยู่ในระดับไม่ค่อยดี

ตารางที่ 4-9-5 แสดงร้อยละการจำแนกทักษะความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยโดยไม่จำแนกเพศ

ระดับ ความสามารถ / ทักษะ	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ไม่ค่อยดี	รวม
การฟัง	4.76	15.71	36.19	43.33	100
การพูด	3.86	12.56	35.75	47.83	100
การอ่าน	6.47	16.92	24.88	51.74	100
การเขียน	5.47	11.94	26.37	56.22	100

จากตารางที่ 4-9-5 เมื่อพิจารณาโดยรวมแบบไม่จำแนกเพศจะพบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย นั้น มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในทุกทักษะอยู่ในระดับไม่ค่อยดี

ตารางที่ 4-9-6 แสดงร้อยละการจำแนกทักษะความสามารถในการใช้ภาษาจีนของผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยโดยจำแนกเพศ

ระดับ ความสามารถ	ดีมาก		ดี		ปานกลาง		ไม่ค่อยดี		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ทักษะ / เพศ	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
การฟัง	4.74	7.37	7.37	7.37	10.00	13.16	18.42	31.58	100
การพูด	4.19	5.76	5.76	7.33	10.47	12.04	19.90	34.55	100
การอ่าน	4.30	3.76	3.76	3.76	4.84	11.29	27.42	40.86	100
การเขียน	3.74	2.67	3.21	4.28	4.28	11.23	29.41	41.18	100

จากตารางที่ 4-9-6 พบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย มีความสามารถในการใช้ภาษาจีนในระดับต่างๆ โดย ทั้งในเพศชายและเพศหญิงมีความสามารถในทุกทักษะอยู่ในระดับไม่ค่อยดี

ตารางที่ 4-9-7 แสดงร้อยละการจำแนกทักษะความสามารถในการใช้ภาษาจีนของผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยโดยไม่จำแนกเพศ

ระดับ ความสามารถ / ทักษะ	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ไม่ค่อยดี	รวม
การฟัง	12.11	14.74	23.16	50.00	100
การพูด	9.95	13.09	22.51	54.45	100
การอ่าน	8.06	7.53	16.13	68.28	100
การเขียน	6.42	7.49	15.51	70.59	100

จากตารางที่ 4-9-7 เมื่อพิจารณาโดยรวมแบบไม่จำแนกเพศจะพบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย นั้น มีความสามารถในการใช้ภาษาจีนในทุกทักษะอยู่ในระดับไม่ค่อยดี

ตารางที่ 4-9-8 แสดงร้อยละการจำแนกทักษะความสามารถในการใช้ภาษาพม่าของผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย โดยจำแนกเพศ

ระดับ ความสามารถ	ดีมาก		ดี		ปานกลาง		ไม่ค่อยดี		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ทักษะ / เพศ									
การฟัง	10.81	20.54	15.68	22.70	7.57	5.95	3.24	13.51	100
การพูด	12.50	23.91	15.76	23.91	5.98	5.43	2.72	9.78	100
การอ่าน	10.00	18.89	17.22	30.56	5.00	5.56	3.89	8.89	100
การเขียน	9.44	18.89	18.33	32.78	5.56	4.44	2.78	7.78	100

จากตารางที่ 4-9-8 พบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย มีความสามารถในการใช้ภาษาพม่าในระดับต่างๆ โดย ทั้งในเพศชายและเพศหญิงมีความสามารถในทุกทักษะอยู่ในระดับดี

ตารางที่ 4-9-9 แสดงร้อยละการจำแนกทักษะความสามารถในการใช้ภาษาพม่าของผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยโดยไม่จำแนกเพศ

ระดับ ความสามารถ / ทักษะ	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ไม่ค่อยดี	รวม
การฟัง	31.35	38.38	13.51	16.76	100
การพูด	36.41	39.67	11.41	12.50	100
การอ่าน	28.89	47.78	10.56	12.78	100
การเขียน	28.33	51.11	10.00	10.56	100

จากตารางที่ 4-9-9 เมื่อพิจารณาโดยรวมแบบไม่จำแนกเพศจะพบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย นั้น มีความสามารถในการใช้ภาษาพม่าในทุกทักษะอยู่ในระดับดี

ตารางที่ 4-9-10 แสดงร้อยละการจำแนกทักษะความสามารถในการใช้ภาษาอื่นๆ ของผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยโดยจำแนกเพศ

ระดับ ความสามารถ	ดีมาก		ดี		ปานกลาง		ไม่ค่อยดี		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ทักษะ / เพศ	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
การฟัง	14.08	47.89	7.04	11.27	4.23	1.41	7.04	7.04	100
การพูด	13.24	44.12	5.88	13.24	2.94	2.94	8.82	8.82	100
การอ่าน	6.06	34.85	4.55	4.55	10.62	7.58	10.60	21.21	100
การเขียน	7.69	29.24	3.08	4.62	6.15	4.62	15.38	29.22	100

จากตารางที่ 4-9-10 พบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย มีความสามารถในการใช้ภาษาอื่นๆ ในระดับต่างๆ โดยในเพศชายมีความสามารถทางทักษะการฟังและการพูดอยู่ในระดับดีมาก ส่วนทักษะทางการอ่านอยู่ในระดับปานกลางและทักษะทางการเขียนอยู่ในระดับไม่ค่อยดี ในขณะที่เพศหญิงมีความสามารถในทุกทักษะอยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 4-9-11 แสดงร้อยละการจำแนกทักษะความสามารถในการใช้ภาษาอื่นๆ ของผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยโดยไม่จำแนกเพศ

ระดับ ความสามารถ / ทักษะ	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ไม่ค่อยดี	รวม
การฟัง	61.97	18.31	5.63	14.08	100
การพูด	57.35	19.12	5.88	17.65	100
การอ่าน	40.91	9.09	18.18	31.82	100
การเขียน	36.92	7.69	10.77	44.62	100

จากตารางที่ 4-9-11 เมื่อพิจารณาโดยรวมแบบไม่จำแนกเพศจะพบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย นั้น มีความสามารถในการใช้ภาษาอื่นๆ โดยมีความสามารถทางทักษะการฟัง การพูดและการอ่านอยู่ในระดับดีมาก ส่วนทักษะทางการเขียนอยู่ในระดับไม่ค่อยดี

หากสรุปภาพรวมของความสามารถในการใช้ทักษะต่างๆ ทางภาษาในระดับดีมาก อันได้แก่ ทักษะทางการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนในภาษาต่างๆ ซึ่งผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย ใช้ในการประกอบอาชีพและดำเนินชีวิตประจำวัน พบว่า ส่วนใหญ่มีความสามารถในการใช้ทักษะทางภาษาในแต่ละด้าน ดังปรากฏในตารางที่ 4-10 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4-10 อัตราส่วนร้อยละการจำแนกตามความสามารถในการใช้ทักษะทางภาษาในแต่ละภาษาในระดับดีมาก ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	การฟัง (ร้อยละ)	การพูด (ร้อยละ)	การอ่าน (ร้อยละ)	การเขียน (ร้อยละ)
ภาษาไทย	51.67	45.15	31.09	27.85
ภาษาอังกฤษ	43.33	3.86	6.47	5.47
ภาษาจีน	12.11	9.95	8.06	6.42
ภาษาพม่า	31.35	36.41	28.89	28.33
ภาษาอื่นๆ	61.97	57.35	40.91	36.92

จากตารางที่ 4-10 จะพบว่าผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซึกเหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย มีความสามารถทางทักษะการฟังใน ภาษาอื่นๆ เช่น ภาษาไทใหญ่ ภาษาไทลื้อ ภาษาอาข่า เป็นต้น ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาพม่าและภาษาจีนตามลำดับ ด้านทักษะทางการพูดนั้น มีความสามารถ ทางทักษะการพูดในภาษาอื่นๆ มากที่สุด รองลงมาคือภาษาไทย ภาษาพม่าภาษาจีนและ ภาษาอังกฤษตามลำดับ ในขณะที่ทักษะทางด้านกรอ่าน มีความสามารถทางทักษะการอ่านใน ภาษาอื่นๆ มากที่สุด รองลงมาคือภาษาไทย ภาษาพม่า ภาษาจีนและภาษาอังกฤษ ตามลำดับ และใน ด้านทักษะทางการเขียน ผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซึกเหล็ก สหภาพ พม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย มีความสามารถทางทักษะการเขียนในภาษา อื่นๆมากที่สุด รองลงมาคือภาษาพม่า ภาษาไทย ภาษาจีนและภาษาอังกฤษตามลำดับ ซึ่งการที่ผู้ ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซึกเหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย มีความสามารถในการใช้ทักษะต่างๆ ทางภาษาในระดับดีมาก อัน ได้แก่ ทักษะทางการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนในภาษาอื่นๆ มากที่สุดนั้นอาจเป็นเพราะ บริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซึกเหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศนั้นประกอบไปด้วย กลุ่มชนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ทำให้มีการใช้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ของตนในการ ติดต่อสื่อสารมากตามไปด้วยนั่นเอง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้นำคำที่ทดสอบแล้วว่าเป็นคำที่มีการใช้มากที่สุดในการประกอบ อาชีพ จำนวน 50 คำ ซึ่งเป็นคำที่ได้มาจากการสัมภาษณ์และตรวจนับความถี่ในการใช้ มาให้กลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยได้ทดสอบทักษะทางภาษา โดยคำที่ใช้เพื่อทดสอบนั้นจะใช้ภาษาไทย เป็นหลักในการสื่อสาร แล้วให้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเทียบเคียงกับภาษาที่ตนเองมีความรู้ เพื่อระบุถึงความสามารถในการใช้ด้วยการอ่านให้ผู้วิจัยฟัง และเขียนลงในแบบสอบถามที่ผู้วิจัย สร้างขึ้น ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยแต่มีความสามารถทางด้านฟังและ พูดภาษาไทยได้ ผู้วิจัยได้ให้ผู้ช่วยวิจัยซึ่งมีความสามารถในภาษาของกลุ่มตัวอย่างได้อ่านคำที่ กำหนดให้เป็นภาษาไทย และให้กลุ่มตัวอย่างตอบมาเป็นภาษาที่ตนเองรู้ด้วยการเขียนเป็นภาษาที่ กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถลงในแบบทดสอบอีกทีหนึ่ง ผลการศึกษาพบว่า นอกจากภาษาไทยซึ่ง ใช้เป็นภาษาหลักแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการใช้ภาษาพม่าเป็นภาษารองลงมา ดังปรากฏ ในตารางที่ 4-11-1 ถึงตารางที่ 4-11-50 ดังนี้

ตารางที่ 4-11-1 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “เครื่องชงกาแฟ” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อกับจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	47.6
อังกฤษ	13.1
จีน	11.9
พม่า-จีน	9.5
ไทใหญ่	3.6
คำเมือง	2.4
พม่า-ไทใหญ่	2.4
อังกฤษ-จีน	1.2
อิตาลี	1.2
ลาว	1.2
บังกลาเทศ	1.2
อาข่า	1.2
พม่า-อาข่า	1.2
อังกฤษ-พม่า-จีน	1.2
จีน-ไทใหญ่	1.2
รวม	100

ตารางที่ 4-11-2 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “เครื่องปั้นอาหาร” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	46.4
จีน	14.5
อังกฤษ	11.6
พม่า-จีน	11.6
ไทใหญ่	2.9
อังกฤษ-พม่า-จีน	2.9
คำเมือง	2.9
อังกฤษ-พม่า	1.4
ลาว	1.4
บังคลาเทศ	1.4
อาข่า	1.4
พม่า-ไทใหญ่	1.4
รวม	100

ตารางที่ 4-11-3 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “หม้อหุงข้าว” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	48.9
พม่า-จีน	15.6
จีน	11.1
อังกฤษ	7.8
อังกฤษ-จีน	2.2
ไทใหญ่	2.2
คำเมือง	2.2
พม่า-ไทใหญ่	2.2
อังกฤษ-พม่า	1.1
อังกฤษ-อิตาลี	1.1
ลาว	1.1
บังคลาเทศ	1.1
พม่า-อาข่า	1.1
อังกฤษ-พม่า-จีน	1.1
จีน-ไทใหญ่	1.1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-4 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “รองเท้าแตะ” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	41.6
จีน	14.9
พม่า-จีน	13.9
อังกฤษ	10.9
อังกฤษ-พม่า	3
ไทใหญ่	3
อังกฤษ-จีน	2
อาข่า	2
คำเมือง	2
อังกฤษ-อิตาลี	1
ลาว	1
บังคลาเทศ	1
พม่า-อาข่า	1
อังกฤษ-พม่า-จีน	1
พม่า-ไทใหญ่	1
จีน-ไทใหญ่	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-5 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ครีมอาบน้ำ” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	42.7
อังกฤษ	14.6
พม่า-จีน	14.6
จีน	11.7
อังกฤษ-พม่า	1.9
อังกฤษ-จีน	1.9
ไทใหญ่	1.9
คำเมือง	1.9
อังกฤษ-อิตาลี	1
ลาว	1
ฟิลิปปินส์	1
บังคลาเทศ	1
กะเหรี่ยง	1
อาข่า	1
อังกฤษ-พม่า-จีน	1
พม่า-ไทใหญ่	1
จีน-ไทใหญ่	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-6 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “แซมพู” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อกับจังหวัดท่าจี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	38.8
อังกฤษ	21.6
พม่า-จีน	12.9
จีน	9.5
อังกฤษ-พม่า	3.4
อังกฤษ-พม่า-จีน	3.4
ไทใหญ่	2.6
อังกฤษ-จีน	1.7
คำเมือง	1.7
ลาว	0.9
ฟิลิปปินส์	0.9
บังคลาเทศ	0.9
กะเหรี่ยง	0.9
พม่า-ไทใหญ่	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-7 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “โพนล้านหน้า” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	38
อังกฤษ	19.6
จีน	13
พม่า-จีน	13
อังกฤษ-พม่า	2.2
ไทใหญ่	2.2
อังกฤษ-พม่า-จีน	2.2
คำเมือง	2.2
อังกฤษ-จีน	1.1
ลาว	1.1
ฟิลิปปินส์	1.1
บังคลาเทศ	1.1
กะเหรี่ยง	1.1
อาข่า	1.1
พม่า-ไทใหญ่	1.1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-8 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “นมจืด” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซื่อเหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	40.2
อังกฤษ	17.8
พม่า-จีน	12.1
จีน	11.2
อังกฤษ-พม่า-จีน	5.6
อังกฤษ-พม่า	1.9
อังกฤษ-จีน	1.9
ไทใหญ่	1.9
คำเมือง	1.9
อังกฤษ-อิตาลี	0.9
ลาว	0.9
ฟิลิปปินส์	0.9
บังคลาเทศ	0.9
กะเหรี่ยง	0.9
พม่า-ไทใหญ่	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-9 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “นมพร้อมมันเนย” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซู้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	42.2
อังกฤษ	15.7
จีน	12.7
พม่า-จีน	11.8
อังกฤษ-พม่า	2
ไทใหญ่	2
อังกฤษ-พม่า-จีน	2
คำเมือง	2
อังกฤษ-จีน	1
ลาว	1
ฟิลิปปินส์	1
บังกลาเทศ	1
กะเหรี่ยง	1
อาข่า	1
พม่า-อาข่า	1
ไทลื้อ	1
พม่า-ไทใหญ่	1
จีน-ไทใหญ่	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-10 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “เห็ด” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	46.5
พม่า-จีน	14.9
อังกฤษ	10.9
จีน	6.9
อังกฤษ-พม่า	5
อังกฤษ-จีน	3
ไทใหญ่	3
บังคลาเทศ	2
อังกฤษ-พม่า-จีน	2
คำเมือง	2
ลาว	1
อาข่า	1
พม่า-อาข่า	1
พม่า-ไทใหญ่	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-11 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ลูกอม” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อกับจังหวัดท่าซู้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	38
อังกฤษ	18
พม่า-จีน	13
จีน	8
อังกฤษ-พม่า	4
ไทใหญ่	4
อังกฤษ-พม่า-จีน	3
อังกฤษ-จีน	2
บังคลาเทศ	2
คำเมือง	2
พม่า-ไทใหญ่	2
อังกฤษ-อิตาลี	1
ลาว	1
อาข่า	1
พม่า-อาข่า	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-12 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “เทพ” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	43
อังกฤษ	16
พม่า-จีน	13
จีน	8
อังกฤษ-จีน	4
ไทใหญ่	4
อังกฤษ-พม่า	2
อังกฤษ-พม่า-จีน	2
คำเมือง	2
พม่า-ไทใหญ่	2
อังกฤษ-อิตาลี	1
ลาว	1
บังคลาเทศ	1
จีน-ไทใหญ่	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-13 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “คาราโอเกะ” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อกับจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	39.6
อังกฤษ	19.8
พม่า-จีน	11.9
จีน	8.9
อังกฤษ-จีน	3
ไทใหญ่	3
อังกฤษ-พม่า	2
อังกฤษ-พม่า-จีน	2
คำเมือง	2
พม่า-ไทใหญ่	2
อังกฤษ-อิตาลี	1
ลาว	1
บังคลาเทศ	1
กะเหรี่ยง	1
อังกฤษ-จีน-อาข่า	1
จีน-ไทใหญ่	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-14 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “วิฑู” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อกับจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	42
อังกฤษ	20.2
จีน	10.9
พม่า-จีน	10.1
อังกฤษ-พม่า	3.4
อังกฤษ-จีน	2.5
ไทใหญ่	2.5
อังกฤษ-พม่า-จีน	1.7
คำเมือง	1.7
ลาว	0.8
ฟิลิปปินส์	0.8
บังคลาเทศ	0.8
กะเหรี่ยง	0.8
พม่า-ไทใหญ่	0.8
จีน-ไทใหญ่	0.8
รวม	100

ตารางที่ 4-11-15 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “สเตอริโอ” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	41.8
อังกฤษ	18.4
จีน	10.2
พม่า-จีน	10.2
อังกฤษ-จีน	3.1
ไทใหญ่	3.1
อังกฤษ-พม่า	2
คำเมือง	2
พม่า-ไทใหญ่	2
อังกฤษ-อิตาลี	1
ลาว	1
บังคลาเทศ	1
กะเหรี่ยง	1
พม่า-อาข่า	1
อังกฤษ-พม่า-จีน	1
จีน-ไทใหญ่	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-16 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “มีดพับ” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	42.9
อังกฤษ	15.2
พม่า-จีน	15.2
จีน	11.4
ไทใหญ่	1.9
คำเมือง	1.9
พม่า-ไทใหญ่	1.9
อังกฤษ-พม่า	1
อังกฤษ-จีน	1
ลาว	1
ฟิลิปปินส์	1
บังคลาเทศ	1
กะเหรี่ยง	1
พม่า-อาข่า	1
ไตลื้อ	1
อังกฤษ-พม่า-จีน	1
จีน-ไทใหญ่	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-17 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ปิ่นอัครม” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	43.6
พม่า-จีน	14.9
อังกฤษ	13.9
จีน	10.9
อังกฤษ-พม่า	2
ไทใหญ่	2
คำเมือง	2
พม่า-ไทใหญ่	2
อังกฤษ-จีน	1
ลาว	1
ฟิลิปปินส์	1
บังคลาเทศ	1
กะเหรี่ยง	1
พม่า-อาข่า	1
ไทลื้อ	1
อังกฤษ-พม่า-จีน	1
จีน-ไทใหญ่	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-18 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “เห็ดหอม” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซู้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	45
พม่า-จีน	13.8
อังกฤษ	11.9
จีน	11
ไทใหญ่	2.8
อังกฤษ-พม่า	1.8
อังกฤษ-จีน	1.8
คำเมือง	1.8
ลาว	0.9
ฟิลิปปินส์	0.9
บังกลาเทศ	0.9
กะเหรี่ยง	0.9
อาข่า	0.9
จีน-อาข่า	0.9
พม่า-อาข่า	0.9
ไทลื้อ	0.9
อังกฤษ-พม่า-จีน	0.9
พม่า-ไทใหญ่	0.9
จีน-ไทใหญ่	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-19 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “เห็ดหูหนู” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	46.7
จีน	13.3
พม่า-จีน	13.3
อังกฤษ	12.2
ไทใหญ่	2.2
คำเมือง	2.2
ลาว	1.1
ฟิลิปปินส์	1.1
บังคลาเทศ	1.1
กะเหรี่ยง	1.1
อาข่า	1.1
ทมิฬ	1.1
อังกฤษ-พม่า-จีน	1.1
จีน-ไทใหญ่	1.1
อังกฤษ-อาข่า	1.1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-20 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ข้าวซอย” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อกับจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	43.1
พม่า-จีน	15.7
อังกฤษ	12.7
จีน	12.7
ไทใหญ่	2
อังกฤษ-พม่า-จีน	2
คำเมือง	2
พม่า-ไทใหญ่	2
อังกฤษ-พม่า	1
อังกฤษ-จีน	1
ลาว	1
ฟิลิปปินส์	1
บังกลาเทศ	1
กะเหรี่ยง	1
ไทลื้อ	1
จีน-ไทใหญ่	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-21 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “กั๊บข้าว” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจีนเหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	39
พม่า-จีน	16.2
จีน	15.2
อังกฤษ	11.4
อังกฤษ-พม่า	2.9
อังกฤษ-จีน	2.9
ไทใหญ่	1.9
คำเมือง	1.9
ลาว	1
ฟิลิปปินส์	1
บังกลาเทศ	1
กะเหรี่ยง	1
อาข่า	1
ไทลื้อ	1
อังกฤษ-พม่า-จีน	1
พม่า-ไทใหญ่	1
จีน-ไทใหญ่	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-22 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ข้าวสวย” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อกับจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	35.8
อังกฤษ	16.7
พม่า-จีน	14.2
จีน	8.3
อังกฤษ-จีน	5
อังกฤษ-พม่า	4.2
อังกฤษ-พม่า-จีน	3.3
ไทใหญ่	2.5
คำเมือง	1.7
อังกฤษ-อิตาลี	0.8
ลาว	0.8
ฟิลิปปินส์	0.8
บังคลาเทศ	0.8
กะเหรี่ยง	0.8
อาข่า	0.8
จีน-อาข่า	0.8
พม่า-อาข่า	0.8
ไทลื้อ	0.8
พม่า-ไทใหญ่	0.8
รวม	100

ตารางที่ 4-11-23 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ข้าวต้ม” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อกับจังหวัดท่าซู้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	45.4
จีน	12
พม่า-จีน	12
อังกฤษ	11.1
อังกฤษ-จีน	4.6
อังกฤษ-พม่า-จีน	2.8
อังกฤษ-พม่า	1.9
ไทใหญ่	1.9
คำเมือง	1.9
ลาว	0.9
ฟิลิปปินส์	0.9
บังคลาเทศ	0.9
กะเหรี่ยง	0.9
อาข่า	0.9
พม่า-อาข่า	0.9
ไทลื้อ	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-24 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ข้าวผัด” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อกับจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	38.2
อังกฤษ	18.2
พม่า-จีน	11.8
จีน	10.9
อังกฤษ-พม่า-จีน	5.5
อังกฤษ-จีน	3.6
ไทใหญ่	1.8
คำเมือง	1.8
อังกฤษ-พม่า	0.9
อังกฤษ-อิตาลี	0.9
ลาว	0.9
ฟิลิปปินส์	0.9
บังกลาเทศ	0.9
กะเหรี่ยง	0.9
อังกฤษ-จีน-อาข่า	0.9
พม่า-อาข่า	0.9
ไทลื้อ	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-25 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “น้ำเปล่า” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อกับจังหวัดท่าจีนเหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	36.1
อังกฤษ	18.9
พม่า-จีน	13.1
จีน	9.8
อังกฤษ-จีน	4.1
อังกฤษ-พม่า-จีน	4.1
อังกฤษ-พม่า	2.5
อาข่า	1.6
ไทใหญ่	1.6
คำเมือง	1.6
อังกฤษ-อิตาลี	0.8
ลาว	0.8
ฟิลิปปินส์	0.8
บังคลาเทศ	0.8
อังกฤษ-จีน-อาข่า	0.8
ไทลื้อ	0.8
พม่า-ไทใหญ่	0.8
จีน-ไทใหญ่	0.8
รวม	100

ตารางที่ 4-11-26 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ปลิงทะเล” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	43.7
จีน	13.8
อังกฤษ	12.6
พม่า-จีน	12.6
อังกฤษ-พม่า	2.3
อาข่า	2.3
ไทใหญ่	2.3
อังกฤษ-พม่า-จีน	2.3
คำเมือง	2.3
ลาว	1.1
ฟิลิปปินส์	1.1
บังกลาเทศ	1.1
อังกฤษ-จีน-อาข่า	1.1
ไทลื้อ	1.1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-27 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ลูกพรุน” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	43.9
อังกฤษ	15.9
จีน	14.6
พม่า-จีน	11
ไทใหญ่	2.4
อังกฤษ-พม่า-จีน	2.4
คำเมือง	2.4
อังกฤษ-พม่า	1.2
ลาว	1.2
ฟิลิปปินส์	1.2
บังกลาเทศ	1.2
อาข่า	1.2
ไทลื้อ	1.2
รวม	100

ตารางที่ 4-11-28 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “บ๊วย” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อกับจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	38.3
อังกฤษ	17
จีน	14.9
พม่า-จีน	12.8
อาข่า	3.2
ไทใหญ่	2.1
อังกฤษ-พม่า-จีน	2.1
คำเมือง	2.1
ลาว	1.1
ฟิลิปปินส์	1.1
บังกลาเทศ	1.1
กะเหรี่ยง	1.1
ไทลื้อ	1.1
พม่า-ไทใหญ่	1.1
จีน-ไทใหญ่	1.1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-29 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ลูกเกิด” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อกับจังหวัดท่าซู้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	46
อังกฤษ	16.1
พม่า-จีน	12.6
จีน	8
อังกฤษ-พม่า-จีน	3.4
อาข่า	2.3
ไทใหญ่	2.3
คำเมือง	2.3
อังกฤษ-พม่า	1.1
ลาว	1.1
บังคลาเทศ	1.1
จีน-อาข่า	1.1
ไทลื้อ	1.1
พม่า-ไทใหญ่	1.1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-30 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ลดราคา” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อกับจังหวัดท่าซู้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	38.2
อังกฤษ	17.3
พม่า-จีน	14.5
จีน	10
อังกฤษ-จีน	2.7
ไทใหญ่	2.7
อังกฤษ-พม่า-จีน	2.7
อังกฤษ-พม่า	1.8
คำเมือง	1.8
อังกฤษ-อาข่า	1.8
อังกฤษ-อิตาลี	0.9
ลาว	0.9
บังคลาเทศ	0.9
กะเหรี่ยง	0.9
อาข่า	0.9
ไทลื้อ	0.9
พม่า-ไทใหญ่	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-31 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “เหลือ” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	40.2
อังกฤษ	16.7
จีน	13.7
พม่า-จีน	13.7
อังกฤษ-พม่า	2.9
อังกฤษ-จีน	2
ไทใหญ่	2
คำเมือง	2
อังกฤษ-อิตาลี	1
ลาว	1
บังคลาเทศ	1
ทมิฬ	1
อังกฤษ-พม่า-จีน	1
จีน-ไทใหญ่	1
อังกฤษ-อาข่า	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-32 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ข้างบน” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อกับจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	35.8
อังกฤษ	20.2
จีน	14.7
พม่า-จีน	11.9
อังกฤษ-พม่า-จีน	4.6
อังกฤษ-จีน	3.7
ไทใหญ่	1.8
คำเมือง	1.8
อังกฤษ-อิตาลี	0.9
ลาว	0.9
ฟิลิปปินส์	0.9
บังคลาเทศ	0.9
อาข่า	0.9
ไทลื้อ	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-33 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ข้างล่าง” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อกับจังหวัดท่าจีนหลัก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	33.9
อังกฤษ	21.7
จีน	14.8
พม่า-จีน	12.2
อังกฤษ-พม่า-จีน	4.3
อังกฤษ-จีน	2.6
ไทใหญ่	1.7
คำเมือง	1.7
อังกฤษ-อิตาลี	0.9
ลาว	0.9
ฟิลิปปินส์	0.9
บังคลาเทศ	0.9
กะเหรี่ยง	0.9
อาข่า	0.9
ไทลื้อ	0.9
พม่า-ไทใหญ่	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-34 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “แพง” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อกับจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	38.3
อังกฤษ	18.7
พม่า-จีน	13.1
จีน	10.3
อังกฤษ-พม่า-จีน	5.6
อังกฤษ-จีน	2.8
ไทใหญ่	2.8
คำเมือง	1.9
อังกฤษ-พม่า	0.9
อังกฤษ-อิตาลี	0.9
ลาว	0.9
บังคลาเทศ	0.9
อาข่า	0.9
ไทลื้อ	0.9
พม่า-ไทใหญ่	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-35 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ถูก” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อกับจังหวัดท่าจีนเหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	41.5
อังกฤษ	18.9
พม่า-จีน	11.3
จีน	10.4
อังกฤษ-พม่า-จีน	3.8
อังกฤษ-พม่า	2.8
อาข่า	1.9
ไทใหญ่	1.9
คำเมือง	1.9
อังกฤษ-จีน	0.9
อังกฤษ-อิตาลี	0.9
ลาว	0.9
บังคลาเทศ	0.9
ไทลื้อ	0.9
พม่า-ไทใหญ่	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-36 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ไม่” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อกับจังหวัดท่าซู้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	33
อังกฤษ	24.1
จีน	11.6
พม่า-จีน	11.6
อังกฤษ-พม่า-จีน	5.4
อังกฤษ-จีน	2.7
ไทใหญ่	2.7
อังกฤษ-พม่า	1.8
คำเมือง	1.8
อังกฤษ-อิตาลี	0.9
ลาว	0.9
บังคลาเทศ	0.9
ทมิฬ	0.9
พม่า-ไทใหญ่	0.9
อังกฤษ-อาข่า	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-37 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ได้” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อกับจังหวัดท่าซู้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	33
อังกฤษ	23.2
จีน	12.5
พม่า-จีน	10.7
อังกฤษ-พม่า-จีน	6.3
อังกฤษ-จีน	1.8
ไทใหญ่	1.8
คำเมือง	1.8
อังกฤษ-พม่า	0.9
อังกฤษ-อิตาลี	0.9
ลาว	0.9
ฟิลิปปินส์	0.9
บังคลาเทศ	0.9
กะเหรี่ยง	0.9
อาข่า	0.9
ไทลื้อ	0.9
พม่า-ไทใหญ่	0.9
อังกฤษ-อาข่า	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-38 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “เท่าไร” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	34.2
อังกฤษ	19.7
พม่า-จีน	12.8
จีน	12
อังกฤษ-พม่า-จีน	4.3
ไทใหญ่	3.4
อังกฤษ-จีน	2.6
อังกฤษ-พม่า	1.7
คำเมือง	1.7
อังกฤษ-อิตาลี	0.9
ลาว	0.9
ฟิลิปปินส์	0.9
บังกลาเทศ	0.9
กะเหรี่ยง	0.9
อาข่า	0.9
พม่า-อาข่า	0.9
ไทลื้อ	0.9
พม่า-ไทใหญ่	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-39 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “อยากได้” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซู้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	39.3
อังกฤษ	17.8
จีน	12.1
พม่า-จีน	11.2
อังกฤษ-จีน	4.7
ไทใหญ่	2.8
อังกฤษ-พม่า-จีน	2.8
คำเมือง	1.9
อังกฤษ-พม่า	0.9
อังกฤษ-อิตาลี	0.9
ลาว	0.9
บังคลาเทศ	0.9
กะเหรี่ยง	0.9
อาข่า	0.9
ไทลื้อ	0.9
พม่า-ไทใหญ่	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-40 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ต้องการ” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อกับจังหวัดท่าจีนเหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	38.2
อังกฤษ	22.7
จีน	11.8
พม่า-จีน	10.9
อังกฤษ-พม่า-จีน	4.5
ไทใหญ่	2.7
อังกฤษ-จีน	1.8
คำเมือง	1.8
อังกฤษ-อิตาลี	0.9
ลาว	0.9
บังคลาเทศ	0.9
กะเหรี่ยง	0.9
อาข่า	0.9
ไทลื้อ	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-41 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “เลี้ยว” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซึกเหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	44.6
อังกฤษ	16.8
พม่า-จีน	12.9
จีน	9.9
อังกฤษ-พม่า-จีน	3
อาข่า	2
ไทใหญ่	2
คำเมือง	2
อังกฤษ-พม่า	1
อังกฤษ-จีน	1
อังกฤษ-อิตาลี	1
ลาว	1
บังคลาเทศ	1
กะเหรี่ยง	1
ไทลื้อ	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-42 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ซ้าย” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อกับจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	34.2
อังกฤษ	22.2
จีน	12.8
พม่า-จีน	10.3
อังกฤษ-พม่า-จีน	3.4
อังกฤษ-พม่า	2.6
อังกฤษ-จีน	2.6
ไทใหญ่	1.7
คำเมือง	1.7
อังกฤษ-อิตาลี	0.9
ลาว	0.9
บังคลาเทศ	0.9
กะเหรี่ยง	0.9
อาข่า	0.9
จีน-อาข่า	0.9
พม่า-อาข่า	0.9
ไทลื้อ	0.9
พม่า-ไทใหญ่	0.9
บังคลาเทศ-จีน	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-43 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ขวา” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อกับจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	36.2
อังกฤษ	23.8
พม่า-จีน	10.5
จีน	9.5
อังกฤษ-จีน	3.8
อังกฤษ-พม่า-จีน	3.8
อังกฤษ-พม่า	1.9
ไทใหญ่	1.9
คำเมือง	1.9
อังกฤษ-อิตาลี	1
ลาว	1
บังคลาเทศ	1
อาข่า	1
ไทลื้อ	1
พม่า-ไทใหญ่	1
บังคลาเทศ-จีน	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-44 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ตรงไป” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจีนเหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	36.7
อังกฤษ	19.4
พม่า-จีน	12.2
จีน	10.2
อังกฤษ-จีน	3.1
ไทใหญ่	3.1
อังกฤษ-พม่า	2
อาข่า	2
คำเมือง	2
พม่า-ไทใหญ่	2
อังกฤษ-อิตาลี	1
ลาว	1
ฟิลิปปินส์	1
บังคลาเทศ	1
ไทลื้อ	1
อังกฤษ-พม่า-จีน	1
บังคลาเทศ-จีน	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-45 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ต่อรอง” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซู้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	43.2
อังกฤษ	14.8
จีน	13.6
พม่า-จีน	10.2
ไทใหญ่	3.4
คำเมือง	2.3
พม่า-ไทใหญ่	2.3
อังกฤษ-จีน	1.1
อังกฤษ-อิตาลี	1.1
ลาว	1.1
ฟิลิปปินส์	1.1
บังคลาเทศ	1.1
อาข่า	1.1
ไทลื้อ	1.1
อังกฤษ-พม่า-จีน	1.1
บังคลาเทศ-จีน	1.1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-46 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “น้ำอัสม” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	39.8
อังกฤษ	15.1
พม่า-จีน	14
จีน	10.8
อังกฤษ-พม่า-จีน	4.3
อังกฤษ-จีน	2.2
จีน-อาข่า	2.2
ไทใหญ่	2.2
คำเมือง	2.2
อังกฤษ-พม่า	1.1
ลาว	1.1
บังคลาเทศ	1.1
กะเหรี่ยง	1.1
ไทลื้อ	1.1
พม่า-ไทใหญ่	1.1
บังคลาเทศ-จีน	1.1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-47 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “น้ำผลไม้” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจีนเหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	38.5
อังกฤษ	19.8
พม่า-จีน	13.2
จีน	9.9
อังกฤษ-จีน	3.3
ไทใหญ่	2.2
อังกฤษ-พม่า-จีน	2.2
คำเมือง	2.2
พม่า-ไทใหญ่	2.2
อังกฤษ-พม่า	1.1
อังกฤษ-อิตาลี	1.1
ลาว	1.1
บังคลาเทศ	1.1
ไทลื้อ	1.1
บังคลาเทศ-จีน	1.1
รวม	100

ตารางที่4-11-48 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “กาแฟ” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อกับจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	30.6
อังกฤษ	23.5
พม่า-จีน	13.3
จีน	8.2
อังกฤษ-จีน	4.1
อังกฤษ-พม่า	3.1
อังกฤษ-พม่า-จีน	3.1
ไทใหญ่	2
คำเมือง	2
พม่า-ไทใหญ่	2
อังกฤษ-อิตาลี	1
ลาว	1
ฟิลิปปินส์	1
บังกลาเทศ	1
กะเหรี่ยง	1
อาข่า	1
ไทลื้อ	1
บังกลาเทศ-จีน	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-49 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ขนม” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซู้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	33.8
พม่า-จีน	15.6
อังกฤษ	14.3
จีน	9.1
อังกฤษ-พม่า	3.9
อาข่า	3.9
ไทใหญ่	3.9
อังกฤษ-จีน	2.6
อังกฤษ-พม่า-จีน	2.6
คำเมือง	2.6
อังกฤษ-อิตาลี	1.3
ลาว	1.3
บังคลาเทศ	1.3
ไทลื้อ	1.3
พม่า-ไทใหญ่	1.3
บังคลาเทศ-จีน	1.3
รวม	100

ตารางที่ 4-11-50 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ลำโพง” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	38.9
อังกฤษ	18.1
พม่า-จีน	12.5
จีน	11.1
อังกฤษ-พม่า	2.8
ไทใหญ่	2.8
อังกฤษ-พม่า-จีน	2.8
คำเมือง	2.8
ลาว	1.4
ฟิลิปปินส์	1.4
บังกลาเทศ	1.4
กะเหรี่ยง	1.4
ไทลื้อ	1.4
พม่า-ไทใหญ่	1.4
รวม	100

4.5 ปรากฏการณ์ทางภาษาที่เกิดจากการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชน ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย โดยศึกษาด้านเสียง (phonetic) และความหมายของคำ (phonemic)

โดยพิจารณาจาก

1. การแปรรูปด้านเสียง

- ก. ความแตกต่างเรื่องสัทลักษณะของเสียงพยัญชนะและ/หรือเสียงสระ
- ข. ความแตกต่างเรื่องการกลายเสียงหรือตัดเติมเสียง

2. การแปรรูปทางด้านรูปคำ

- ก. การปรากฏหรือไม่ปรากฏของหน่วยคำ
- ข. มีการเปลี่ยนแปลงหน่วยคำหน้าและคงรูปหน่วยคำหลังไว้เหมือนกัน หรือหน่วยคำหลังอาจเป็นรูปแปรกัน

ผลการศึกษาการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย โดยศึกษาด้านเสียง (phonetic) และความหมายของคำ (phonemic) ทำให้ทราบว่าในบริเวณฝั่งตลาดแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย ไม่เกิดการสัมผัสทางภาษาในด้านการแปรของเสียงและความหมายของคำ ในขณะที่ทางฝั่งชุมชนท่าซี้เหล็ก จังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่า พบการแปรของเสียงในด้านการกลายเสียงสระและวรรณยุกต์ (ดังจะได้กล่าวถึงในหัวข้อ 5.1.1.3 ต่อไป) ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก กลุ่มชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว เป็นผู้ที่มีระยะเวลาในการอาศัยหรือทำการค้าอยู่ในช่วงเวลาที่ไม่นานมากนัก (ต่ำกว่า 5 ปี) และด้วยปัจจัยทางด้านค่านิยมและทัศนคติที่มีต่อภาษาไทยซึ่งจัดเป็นภาษาหลักที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารและการประกอบอาชีพ ทำให้กลุ่มชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว มีความพยายามที่จะเรียนรู้ภาษาไทยประกอบกับอิทธิพลจากสื่อมวลชนที่แพร่กระจายเข้าไปครอบงำทางวัฒนธรรมก็จัดเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ภาษาไทยได้ง่ายขึ้น

จากข้อมูลทางสถิติทั้งหมดที่นำเสนอข้างต้น ทำให้ทราบว่า กลุ่มชนที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย นั้น ส่วนใหญ่เป็นชนชาวไทยซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มชนชาวไทยใหญ่ และชนเผ่าอาข่า รวมถึงชนชาวพม่า และชาวจีน นอกจากนั้นเป็นชนชาวลาวและชาวต่างประเทศอื่นๆ ปะปนอยู่บ้างเล็กน้อย และในด้านการใช้ภาษาพบว่ามีการใช้ภาษาไทยเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือภาษาพม่าและภาษาของกลุ่มชนอื่นๆ ซึ่งการที่บริเวณพื้นที่ดังกล่าว มีการอาศัยอยู่ของกลุ่มชนที่หลากหลายเชื้อ

ชาติรวมถึงการใช้ภาษาเพื่อติดต่อสื่อสารและพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่มีทั้งคล้ายคลึงและแตกต่างกันนั้น ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ที่เรียกว่า “การสัมผัสทางภาษา” ขึ้น ซึ่งจะได้กล่าวในบทสรุปต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาสำรวจ โดยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมโดยไม่ให้กลุ่มเป้าหมาย รู้ตัว การสัมภาษณ์และการใช้แบบสอบถาม พบว่า ผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ จังหวัดท่าซู้เหล็ก สหภาพพม่าและอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย นั้นประกอบไปด้วย กลุ่มชนที่มีความหลากหลายทั้งทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมในด้านการใช้ภาษา รวมถึงการนับถือ ศาสนา โดยกลุ่มชนที่พบมากที่สุดคือ ชาวไทย รองลงมาคือชาวพม่า ชาวไทใหญ่ ชาวจีน ชาวไท ลื้อ ชาวอาข่า ชาวลาว ชาวฟิลิปปินส์ ชาวบังคลาเทศและชาวมอญ โดยประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศ หญิง กลุ่มชนเหล่านี้โดยรวมเป็นผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี นับถือศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลามและ ศาสนาคริสต์ ตามลำดับ ทางด้านการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และกลุ่มชน เหล่านี้ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้าง โดยมีระยะเวลาในการเข้ามาอาศัยหรือทำการค้าอยู่ใน บริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซู้เหล็ก สหภาพพม่าและอำเภอแม่สาย ประเทศไทย ต่ำกว่า 5 ปี

ทางด้านภาษาที่ใช้ในการประกอบอาชีพและติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นนั้น พบว่า มีการใช้ ภาษาไทยเป็นภาษาหลักและภาษารองคือภาษาพม่าซึ่งแม้จะมีบทบาทหน้าที่ในการใช้ที่เป็นรองจาก ภาษาไทย แต่ในฝั่งตลาดท่าซู้เหล็กนั้น ภาษาพม่ามีบทบาทมากในชุมชนเพราะเป็นภาษากลาง และ ใช้สื่อสารกันในวงกว้างในระดับชุมชน รวมถึงเป็นภาษาในกลุ่มชนที่มีเชื้อชาติพม่าด้วย โดยใน ภาษาไทยนั้น กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถทางด้านทักษะทางการฟังและการพูดมากที่สุดและ รองลงมาคือทักษะทางการอ่านและการเขียน ตามลำดับ ส่วนในความสามารถทางภาษาพม่ากลุ่ม ตัวอย่างมีความสามารถทางด้านทักษะทางการพูดมากที่สุดและรองลงมาคือทักษะทางการฟัง การอ่านและการเขียน ตามลำดับ ในกลุ่มของผู้ที่รู้สองภาษานั้น มีการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มากที่สุด ส่วนในกลุ่มของผู้ที่รู้มากกว่าสองภาษาจะมีการเลือกใช้ภาษาไทย ภาษาจีน และภาษาพม่า ในการประกอบอาชีพและติดต่อสื่อสาร ทั้งนี้การเลือกใช้ภาษาใดนั้นจะขึ้นอยู่กับบริบทและ สถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งการที่บริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซู้เหล็ก สหภาพพม่าและอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยนั้นเป็นพื้นที่ที่ประกอบไปด้วยกลุ่มชนที่มีความหลากหลายทั้งทางเชื้อ ชาติและวัฒนธรรมในด้านการใช้ภาษาจึงก่อให้เกิดภาวะการสัมผัสทางภาษา ดังจะได้อภิปรายใน ประเด็นต่อไปนี้

5.1.1 ปราบกฎการณ์ทางภาษาที่เกิดจากการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า โดยศึกษาด้านเสียง (phonetic) และความหมายของคำ (phonemic)

สภาพพื้นที่บริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและอำเภอแม่สาย ประเทศไทย เป็นเขตติดต่อระหว่างสองประเทศซึ่งมีลักษณะความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรมที่อาจเรียกได้ว่าเป็นบริเวณที่เห็นถึงร่องรอยของเขตของภาษาและวัฒนธรรมได้อย่างชัดเจน อีกทั้งยังมีการเปิดการค้าเสรีทำให้กลุ่มชนที่อยู่ในบริเวณนี้ต้องพบปะติดต่อกับสื่อสารกับกลุ่มชนอื่นๆ ที่เป็นทั้งผู้อาศัยทำการค้าหรือนักท่องเที่ยวที่มีการใช้ภาษาที่หลากหลายยิ่งขึ้น การพยายามเรียนรู้ในภาษาอื่นๆ ที่ไม่ใช่ภาษาดั้งเดิมของตนเองเพื่อให้สามารถติดต่อกับผู้อื่น จึงเป็นสิ่งจำเป็นและก่อให้เกิดภาวะการสัมผัสทางภาษาขึ้น เช่นตัวอย่างในบทสนทนาที่ผู้วิจัยเลือกมา ดังต่อไปนี้

5.1.1.1 การสัมผัสทางภาษา

(1) การปนภาษา

ตัวอย่าง : การสนทนาระหว่างผู้ชายสินค้าชาวไทใหญ่กับนักท่องเที่ยวชาวไทย

นักท่องเที่ยว : นี่ทำอะไร

ผู้ชาย : 350

นักท่องเที่ยว : แพงโอเวอร์ อดหน่อยสิ

ผู้ชาย : คิด 300 ก็แล้วกัน

นักท่องเที่ยว : ไม่เอาหรือ แพงไป แล้วสปีกเกอร์นี่ละ เท่าไร (ชี้ไปที่ลำโพง)

ผู้ชาย : อันนี้เหออ อ้อ! คู่ละ 150 นี่ลดให้แล้วนะ เอาไมโครโฟนด้วยไหม คิดให้ทั้งคู่ 300 ค่อยกับคอมพิวเตอร์ แล้วก็ที่เล่น DVD ก็ได้นะ

จากบทสนทนาข้างต้น จะพบการปนภาษาในภาษาไทยกับภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นไปโดยที่ผู้พูดไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นการใช้ภาษาต่างประเทศเข้ามาปะปนกับภาษาไทย และคู่สนทนาสามารถเข้าใจความหมายได้ทันทีด้วยความเคยชิน แม้ว่าการออกเสียงในภาษาอังกฤษจะไม่ถูกต้องก็ตาม

(2) การสลับภาษา

ตัวอย่าง : การสนทนาระหว่างนักท่องเที่ยวชาวไทยและลูกจ้างชาวพม่ากับเจ้าของกิจการชาวพม่า

นักท่องเที่ยว : อันนี้ลดได้ไหม

ลูกจ้าง : เดี่ยวถามก่อนนะคะ (หันไปตะโกนถามนายจ้างซึ่งอยู่ในร้าน)
ซิด โละ ยะมลา ชิน มยา (ต่อได้ไหม)

นายจ้าง : ซิด โละ ยะบ่า แค่ ลิน นะยา ช่น นแส เนะหยุ่ ตัว บ่า ลิน
(ต่อได้ เอาไป 270 ก็แล้วกัน)

ลูกจ้าง : ลดได้ค่ะ ขายให้ 270 นะคะ

จากบทสนทนาข้างต้น พบว่ามีการสลับภาษาระหว่างภาษาไทยกับภาษาพม่าในระหว่างผู้ที่เป็นลูกจ้างและนายจ้างชาวพม่า ในกรณีที่ไม่ต้องการให้ผู้อื่นทราบว่าทั้งสองสนทนาว่าอย่างไร

(3) การขีมภาษา

ตัวอย่าง : การสนทนาระหว่างนักท่องเที่ยวชาวไทยกับพนักงานชาวไทยใหญ่ในร้านอาหาร

นักท่องเที่ยว : ขอเมนูด้วย

พนักงานนำรายการอาหารมาให้

นักท่องเที่ยว : เอาข้าวมันไก่จานนึงนะ มีน้ำโickleใหม่

พนักงาน : มีค่ะ

นักท่องเที่ยว : เอามาขวดนึง เอาน้ำแข็งมาแก้วนึงด้วยนะ

พนักงาน : เอาเต้านไก่ กับนมโickleนะ

นักท่องเที่ยวพยักหน้า แล้วถามต่อ : ร้านปิดกี่โมง

พนักงาน : วันนี้ปิดโickle แต่วันเสาร์วันดีปิดคิค

จากบทสนทนาข้างต้นจะพบว่ามีกรขีมคำในภาษาต่างประเทศคือภาษาอังกฤษในคำว่า “โickle” มาใช้และยังพบการแทรกแซงทางภาษาในภาษาแม่ของชาวไทยใหญ่ในคำว่า “เต้านไก่” (ข้าวมันไก่) “นม” (น้ำ) และ “โickle” (หัวคำ) “เสาร์วันดี” (วันเสาร์วันอาทิตย์) เมื่อพนักงานชาวไทยใหญ่สื่อสารด้วยภาษาไทยมาตรฐานกับนักท่องเที่ยวชาวไทย

(4) การแทรกแซงทางภาษา

ตัวอย่าง : การสนทนาระหว่างผู้ขายชาวไทยกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

ผู้ขาย : Hello Mr. Do you want to buy something?

นักท่องเที่ยว : Flash light.

ผู้ขาย : Yes Yes Please look.

นักท่องเที่ยวหยิบไฟฉายขึ้นมา

นักท่องเที่ยว : How much?

ผู้ขาย : 75 bath. Not expensive.

จากบทสนทนาข้างต้น จะเห็นว่ามีการแทรกแซงทางโครงสร้างไวยากรณ์จากภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาแม่หรือภาษาหลักของผู้ขายในการสนทนาด้วยประโยคภาษาอังกฤษ แต่การสื่อสารในลักษณะข้างต้นไม่นับเป็นอุปสรรคต่อการสนทนา อาจจะเนื่องด้วยนักท่องเที่ยวสามารถจับ

ความหมายในระดับคำได้ และการแทรกแซงนั้นเกิดขึ้นเฉพาะ โครงสร้างทางไวยากรณ์ซึ่งผู้ขาย เลือกใช้ประโยคที่ง่ายไม่ซับซ้อนก็เป็นได้

5.1.1.2 การรู้เข้าของภาษาและการรู้ออกของภาษา

การวิจัยในครั้งนี้ ไม่ปรากฏการรู้เข้าและการรู้ออกของภาษา เนื่องจากกลุ่มชน ที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่เขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย จังหวัด เชียงราย ประเทศไทย นั้นเป็นบริเวณเขตภาษาที่มีผู้พูดหลายภาษาอยู่ใกล้เคียงกัน โดยภาษาที่ใช้ นั้น มีทั้งภาษาที่จัดอยู่ในตระกูลเดียวกัน เช่น ในภาษาไทย ภาษาไทใหญ่ และภาษาไทลื้อ ซึ่งอยู่ใน ตระกูลไท-กะได(Tai-Kadai) เหมือนกัน และภาษาต่างตระกูลกัน เช่น ภาษาไทย ภาษาจีน และ ภาษาพม่า ซึ่งภาษาจีนและภาษาพม่านั้นอยู่ในตระกูลจีนและตระกูลทิเบต-พม่า ส่วนภาษาไทยจัด อยู่ในตระกูลไท-กะได ดังที่กล่าวมาแล้วในตารางที่ 2-1 ถึงตารางที่ 2-5 อีกทั้งจัดเป็นเขตวัฒนธรรม ซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกันที่สามารถแพร่กระจายไปได้ทันที และ รวดเร็วทั่วถึงกัน จึงเกิดการปรับรับวัฒนธรรมในด้านภาษาอย่างผสมกลมกลืน ประกอบกับกลุ่มชน ที่อาศัยอยู่บริเวณดังกล่าวนี้ ไม่ได้เป็นผู้ที่อาศัยอยู่เป็นระยะเวลายาวนานมากพอที่จะก่อให้เกิด ปรากฏการดังกล่าวได้

5.1.1.3 การสัมผัสทางภาษาที่ส่งผลต่อระบบเสียง

จากการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมของผู้วิจัย พบว่า ในภาษา พม่านั้นมีการนำคำในภาษาอังกฤษมาใช้เป็นคำยืมและทำให้เกิดการกลายของเสียงสระ และเสียงวรรณยุกต์ เช่นในคำต่อไปนี้

ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	ภาษาพม่า
เหรียญสหรัฐ	American Dollar	อเมริกัน ค่อ หล่า
ลำโพง	speaker	สปีกกา, เซาเบ้า
กิโล	kilo	กีโหล่
ไนต์คลับ	night club	ไน้กัลด
มุสลิม	Muslim	มด สลีน
ดีเซล	Diesel	ดีแส่
พลาสติก	plastic	ปลั๊ตสะตึค
ศาสนาพุทธ	Buddhism	โบ้กค้ำ
เนคไทด์	neck tie	แน้กกไต่

5.1.1.4 การสัมผัสทางภาษาที่ส่งผลต่อความหมายของคำ

จากการสัมภาษณ์และการให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบไม่พบว่ามีสัมผัสทางภาษาที่ส่งผลต่อความหมายของคำ ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างมีการใช้ภาษามากกว่าสองภาษาในชีวิตประจำวัน และกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในการเลือกใช้ภาษาแต่ละภาษาอย่างชัดเจน เช่น ใช้ภาษาแรกของตนในการติดต่อสื่อสารกับชนกลุ่มเดียวกัน และจะใช้ภาษาอื่นๆ ในการประกอบอาชีพ จึงไม่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในความหมายของคำ

5.1.2 ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดภาวะการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า ทั้งทางด้านวัฒนธรรมและกลุ่มชาติพันธุ์

การที่กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่บริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยเกิดภาวะการสัมผัสทางภาษานั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยดังต่อไปนี้

5.1.2.1 พื้นฐานลักษณะส่วนบุคคล

- ทัศนคติ

จากการศึกษาพบว่า ในกลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติทางบวกต่อชุมชนที่ตนเข้าไปอาศัยอยู่มีส่วนช่วยให้สามารถปรับตัวและเรียนรู้ภาษารวมถึงวัฒนธรรมของชุมชนนั้นๆ ได้ง่ายขึ้น

- ระดับการศึกษา/ความรู้

การเตรียมตัวศึกษาหาความรู้ในด้านภาษาและวัฒนธรรมในชุมชนที่กลุ่มตัวอย่างเข้าไปอาศัยอยู่นั้นช่วยให้การสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ รวมถึงการใช้ภาษาในการประกอบอาชีพเป็นไปอย่างง่ายขึ้นเช่นกัน

- ทักษะการสื่อสาร/การใช้ภาษา

ในกลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถทางภาษามากกว่าหนึ่งภาษาขึ้นไปจะมีการปรับรับและการผสมกลมกลืนทางด้านการใช้ภาษารวมถึงวัฒนธรรมของชุมชนมากกว่าในกลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถทางภาษาเพียงภาษาเดียว โดยเฉพาะในพื้นที่บริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย มีการยอมรับให้ภาษาไทยมาตรฐานเป็นภาษาหลักที่ใช้ในการสื่อสารเพื่อประกอบอาชีพและให้ภาษาพม่ารวมถึงภาษาไทยถิ่นเหนือมีบทบาทสำคัญรองจากภาษาไทยมาตรฐานเพราะถือเป็นภาษาหลักของภาคและชุมชน ส่วนภาษาไทยใหญ่จะถูกจัดเป็นภาษาชายแดนเพราะมีผู้พูดกันมากในบริเวณพื้นที่ทั้งในฝั่งชุมชนแม่สายและจังหวัดท่าขี้เหล็กด้วยแต่ไม่มีความสำคัญในระดับภูมิภาคในขณะที่ภาษาอาข่าและภาษาย่อยอื่นๆ นั้นจัดเป็นภาษาในวง

ล้อมเพราะในบริเวณที่เป็นพื้นที่เป้าหมายนั้นมีผู้ใช้ภาษานี้น้อยมาก ดังนั้น กลุ่มชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจึงพยายามเรียนรู้และปรับรับในภาษาอื่นๆ ที่ไม่ใช่ภาษาแรกของตนเพื่อให้สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นและเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ การสัมผัสทางภาษาจึงเกิดขึ้น

5.1.2.2 สภาพแวดล้อมของวัฒนธรรม

ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย นั้น เป็นเขตรอยต่อทางด้านภาษาและวัฒนธรรมซึ่งมีความคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากกลุ่มชนที่อาศัยหรือทำการค้าในพื้นที่ดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นชนชาวไทยซึ่งมีพื้นฐานทางด้านภาษาที่มาจากตระกูลเดียวกันคือตระกูลไท-กะได (Tai-Kadai) และมีวัฒนธรรมของกลุ่มชนชาวไต หรือแม้กระทั่งกลุ่มชนชาวพม่าเองที่ในอดีตก็ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมล้านนาและเกิดการผสมกลมกลืนจนเกิดเป็นวัฒนธรรมแบบผสมผสานอยู่ไม่ใช่ชนน้อยจึงไม่ใช่เรื่องยากที่กลุ่มตัวอย่างที่ได้เข้าไปอาศัยหรือทำการค้าในบริเวณพื้นที่ดังกล่าวจะมีการปรับรับทางวัฒนธรรมพร้อมๆ กับการสัมผัสทางภาษา

5.1.2.3 บทบาทของสื่อมวลชน/กฎหมาย/ศาสนา

กระแสแห่งโลกาภิวัตน์เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญอย่างมากในการทำให้เกิดภาวะการสัมผัสทางภาษาโดยการครอบงำทางภาษาและวัฒนธรรมที่แฝงไปกับสื่อมวลชนทั้งในรายการที่แพร่ภาพทางสื่อโทรทัศน์ ทาง internet หรือกระทั่งการใช้กฎหมายควบคุมและคำสอนทางศาสนาก็มีส่วนในการทำให้เกิดความพยายามในการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมของชุมชนที่กลุ่มตัวอย่างเข้าไปอาศัยอยู่ด้วยเช่นกัน

5.1.3 ผลกระทบในด้านต่างๆ ที่เกิดจากภาวะการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า

จากผลการศึกษาวิจัย “การสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า : กรณีศึกษาเฉพาะบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย” ทำให้ทราบว่าปรากฏการณ์การสัมผัสทางภาษาต่างๆ ดังที่ได้อภิปรายผลไปแล้วนั้น ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางด้านการพยายามรักษาความเป็นเอกภาพของภาษาและด้านการกลืนกลายทางวัฒนธรรม กล่าวคือ ในคนรุ่นใหม่ที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เกิดความรู้สึกแบ่งแยกและจัดลำดับชั้นของภาษาและวัฒนธรรม การใช้ภาษาไทยมาตรฐานเพื่อสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่วจะเป็นดัชนีชี้วัดว่าตนเองมีความทันสมัยและมีการศึกษา รวมถึงการแต่งกายแบบสากลหลีกเลี่ยงการพูดและแต่งกายด้วยชุดประจำชาติพันธุ์ของตนเพราะภาษาและวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของตน

กลายเป็นสิ่งที่พินสมัยไป จึงก่อให้เกิดกระแสการรื้อฟื้นเพื่ออนุรักษ์ภาษาและวัฒนธรรมดั้งเดิมขึ้นมา โดยเฉพาะในกลุ่มชาว “ไทลื้อ” ที่ได้มีการจัดตั้งสมาคมชาวไทลื้อขึ้นเพื่ออนุรักษ์และส่งเสริมให้เยาวชนรุ่นใหม่หันมาให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าของภาษาและวัฒนธรรมของชาวไทลื้อมากขึ้น

5.1.4 ลักษณะของการปรับรับทางวัฒนธรรมในด้านต่างๆของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า โดยยึดทฤษฎีวิวัฒนาการ (evolutionism) และทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม (cultural diffusionism)

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ 5.1.2 ถึงปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดภาวะการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า ทั้งทางด้านวัฒนธรรมและกลุ่มชาติพันธุ์ว่าส่งผลกระทบในด้านใดบ้าง ซึ่งความเปลี่ยนแปลงที่เป็นการปรับรับทางด้านวัฒนธรรมต่างๆ ของกลุ่มชนในพื้นที่เป้าหมายนั้น เป็นไปอย่างสอดคล้องกับทฤษฎีวิวัฒนาการและทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม กล่าวคือ ในพื้นที่บริเวณที่กลุ่มตัวอย่างอาศัยหรือทำการค้าอยู่นั้นนั้นมีการติดต่อกันระหว่างสังคมที่ต่างวัฒนธรรมกันและต่างแพร่กระจายวัฒนธรรมออกไปสู่กันและกันและเกิดการยอมรับในวัฒนธรรมของสังคมที่มีอิทธิพลเหนือกว่านั้นก็คือภาษาและวัฒนธรรมของไทยซึ่งอาจเกิดจากการที่มีกลุ่มชนชาวไทยเข้าไปอาศัยและทำการค้าอยู่ในบริเวณพื้นที่ดังกล่าวมากกว่ากลุ่มชนอื่นๆ อีกทั้งภาษาและวัฒนธรรมของไทยที่แพร่กระจายไปนั้นมีลักษณะสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมมากกว่า รวมถึงการแพร่กระจายวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นนั้นก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เป็นกระบวนการอย่างเป็นขั้นตอนตามลำดับ โดยมีการเปลี่ยนแปลงจากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง ในลักษณะที่มีการพัฒนาและก้าวหน้ากว่าขั้นที่ผ่านมา และมีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมที่มีรูปแบบเรียบง่ายไปสู่รูปแบบที่สลับซับซ้อนมากขึ้น รวมทั้งมีความเจริญก้าวหน้าไปเรื่อยๆ ทำให้วัฒนธรรมเดิมของกลุ่มชนอื่นๆ ต้องปรับและท้ายที่สุดวัฒนธรรมเดิมอาจไม่เหลือให้เห็นอยู่อีกต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับที่ ฟรานซ์ โบแอส (Franz Boas) นักมานุษยวิทยาชาวอเมริกัน ผู้นำทางด้านทฤษฎีการแพร่กระจายวัฒนธรรมของสำนักโคลัมเบียสมัยคริสต์ทศวรรษ 1920 ที่มีความเชื่อว่า วัฒนธรรมมีศูนย์กลางและมีการแพร่กระจายสู่ชายขอบและสังคมอื่น การปะทะสังสรรค์ทางวัฒนธรรมทำให้เกิดการยอมรับวัฒนธรรมของกันและกัน ความหลากหลายทางวัฒนธรรมจึงเป็นผลมาจากการที่วัฒนธรรมพัฒนาการแตกต่างกัน และมีการผสมผสานเอาบางส่วน of วัฒนธรรมอื่นมาไว้ด้วย และองค์ประกอบต่างๆ ของวัฒนธรรม เช่น ภาษา คนตรี ศิลปกรรม การปกครอง ฯลฯ ก็จะต้องมีการผสมกลมกลืนเอาวัฒนธรรมที่แพร่กระจายเข้าไว้ด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะในด้านภาษาแล้ว การรับเอาวัฒนธรรมหรือลักษณะของภาษาอื่นเข้ามาผสมหรือปนกับภาษาเดิมที่มีอยู่

จะก่อให้เกิดรูปแบบที่เป็นปรากฏการณ์ต่างๆ ทางภาษาที่เรียกว่า “ภาวะการสัมผัสทางภาษา” ขึ้น
นั่นเอง

5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนที่อาศัยหรือทำการค้าในบริเวณชายแดน
ไทย-พม่า บริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
ประเทศไทย” นั้น เป็นการศึกษาถึงปรากฏการณ์ทางภาษารวมถึงปัจจัยและผลกระทบที่เกิดขึ้นจาก
การสัมผัสทางภาษาว่าจะส่งผลกระทบต่อความเป็นเอกภาพของภาษาไทยมาตรฐานหรือภาษาถิ่นของกลุ่ม
ชนเหล่านั้นเพียงไร และการสัมผัสทางภาษานั้นจะก่อให้เกิดมิติของการเปลี่ยนแปลงทางภาษา
ตลอดจนการปรับรับทางวัฒนธรรมอื่นๆ ด้วยหรือไม่ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะในประเด็นของ
ปรากฏการณ์ทางภาษาที่เกิดจากการสัมผัสทางภาษา โดยศึกษาด้านเสียง (phonetic) และ
ความหมายของคำ (phonemic) ในเบื้องต้น โดยมีได้ใช้เกณฑ์การพิจารณาตามหลักภาษาศาสตร์มา
วิเคราะห์ ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาเพิ่มเติมดังในประเด็นต่อไปนี้

1. ควรมีการศึกษาปรากฏการณ์การสัมผัสทางภาษาในพื้นที่จังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่า
และ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย โดยใช้หลักเกณฑ์ทางภาษาศาสตร์มาวิเคราะห์ซึ่ง
จะทำให้เห็นถึงภาพของการสัมผัสทางภาษาที่ชัดเจนขึ้น

2. ควรมีการศึกษาปรากฏการณ์การสัมผัสทางภาษาในพื้นที่อื่นๆ ที่มีภาวะหลายภาษา เช่น
ในสถานศึกษาที่มีระบบการเรียนการสอนแบบนานาชาติและมีกลุ่มชนที่มีความหลากหลาย
ทางด้านชาติพันธุ์มาอยู่ร่วมกัน

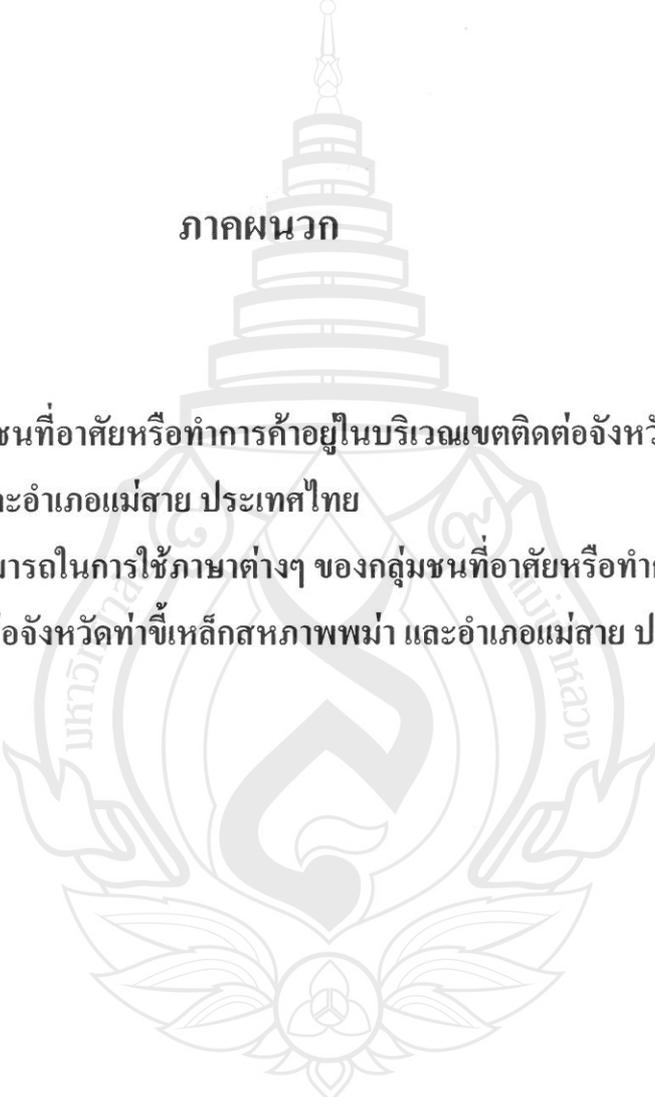
บรรณานุกรม

- กัลยา คิงส์กิติย์ (๒๕๒๕). ภาษาและภาษาย่อยในประเทศไทย. เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย ๓ หน่วยที่ ๑๕. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กาญจนา นาคสกุล. 2541. ระบบเสียงภาษาไทย. โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ ลำดับที่ 38 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นภารัฐ จิตวิวัฒนา. 2539. การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยของอาจารย์ต่างสาขาวิชาใน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- น้ำทิพย์ กิงคารวัฒน์. 2541. การเปลี่ยนแปลงของภาษา ภาษาอังกฤษผ่านกาลเวลา. ภาควิชา ภาษาอังกฤษ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประพนธ์ จันทวิเทศ. 2532. ภาษาหลายภาษาในบ้านหนองอารีและบ้านลาวเดิม ตำบลดินแดง อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา ภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รสสุคนธ์ แข็งแรง. 2540. การแปรของ ร และ ล ในภาษาไทยตามกลุ่มชาติพันธุ์และเพศ. ศาสตร ์ แห่งภาษา ฉบับที่ 9. ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์. 2526. อิทธิพลภาษาต่างประเทศในภาษาไทย. รายงานการสัมมนา “การใช้ภาษาไทย”. คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาปรัชญา ร่วมกับสำนักงาน คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน.
- ศิริกุล กิติธรากุล. 2539. ความสัมพันธ์ระหว่างความใกล้ชิดชุมชนกับการเลือกใช้ศัพท์ของชุมชน ลาวครั้งที่บ้านหนองกระพี้ ตำบลบ้านหลวง อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา พงศาพิชญ์. 2541. วัฒนธรรม ศาสนาและชาติพันธุ์: วิเคราะห์สังคมไทยตามแนว มานุษยวิทยา . กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2542. ภาษาในสังคมไทย : ความหลากหลาย การเปลี่ยนแปลง และการ พัฒนา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อังสนา จามิกรณ์. 2532. การแปรในการออกเสียงพยัญชนะท้ายของคำยืมภาษาอังกฤษที่ลงท้าย ด้วยเสียงเสียดแทรก-ปุ่มเหงือก: กรณีศึกษาของข้าราชการกองทัพเรือไทย. วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Gunschel, A.(2001). *Pidgins and Creoles*. Retrieved April 2007, from <http://www.babel.uoregon.edu/romance/rl407/creole/creole.html>
- Smalley, W. A. (1988). *Multilingualism in Northern Khmer Population of Thailand*. *Language Sciences*, 10.2:395-408
- Trudgill, P.(1985). *Sociolinguistics*.
- Winford, D.(2001). *Languages in Contact*. Retrieved April 2007, from <http://www.Isadc.org/web2/fldfr.html>
- Thomason, S.G. (2007). *Language contact and deliberate change*. *Journal of language contact*. Retrieved April 2007, from <http://www.jle-journal.org>, 41-62

ภาคผนวก

- 1) ข้อมูลของกลุ่มคนที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซึกเหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย
- 2) ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่างๆ ของกลุ่มคนที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ใน บริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซึกเหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ข้อมูลของกลุ่มคนที่อาศัยหรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อ จังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่าและ
อำเภอแม่สาย ประเทศไทย

	เชื้อชาติ					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	
Valid	ไทยลื้อ	10	4.1	4.3	4.3	
	ไทยใหญ่	22	8.9	9.4	13.7	
	ไทย	128	52	54.7	68.4	
	จีน	11	4.5	4.7	73.1	
	พม่า	54	22	23.1	96.2	
	ลาว	1	0.4	0.4	96.6	
	อาข่า	5	2	2.1	98.7	
	ฟิลิปปินส์	1	0.4	0.4	99.1	
	บังกลาเทศ	1	0.4	0.4	99.6	
	มอญ	1	0.4	0.4	100	
	Total	234	95.1	100		
Missing	System	12	4.9			
Total		246	100			
	ศาสนา					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	
Valid	พุทธ	207	84.1	90.8	90.8	
	อิสลาม	10	4.1	4.4	95.2	
	คริสต์	9	3.7	3.9	99.1	
	ไต	2	0.8	0.9	100	
	Total	228	92.7	100		
Missing	System	18	7.3			
Total		246	100			

	เพศ					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	
Valid	ชาย	104	42.3	42.8	42.8	
	หญิง	139	56.5	57.2	100	
	Total	243	98.8	100		
Missing	System	3	1.2			
Total		246	100			
	อายุ					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	
Valid	20 - 30 ปี	116	47.2	47.3	47.3	
	31 - 40 ปี	81	32.9	33.1	80.4	
	41 - 50 ปี	41	16.7	16.7	97.1	
	51 - 60 ปี	7	2.8	2.9	100	
	Total	245	99.6	100		
Missing	System	1	0.4			
Total		246	100			
	อาชีพ					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	
Valid	ข้าราชการ	16	6.5	6.5	6.5	
	พนักงานเอกชน	20	8.1	8.2	14.7	
	รัฐวิสาหกิจ	1	0.4	0.4	15.1	
	อื่น ๆ	208	84.6	84.9	100	
	Total	245	99.6	100		
Missing	System	1	0.4			
Total		246	100			

	ระยะเวลา					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	
Valid	1 - 5 ปี	114	46.3	48.5	48.5	
	6 - 10 ปี	51	20.7	21.7	70.2	
	11 - 15 ปี	25	10.2	10.6	80.9	
	16 - 20 ปี	17	6.9	7.2	88.1	
	21 - 25 ปี	12	4.9	5.1	93.2	
	26 - 30 ปี	8	3.3	3.4	96.6	
	30 - 35 ปี	1	0.4	0.4	97	
	35 ปีขึ้นไป	7	2.8	3	100	
	Total	235	95.5	100		
Missing	System	11	4.5			
Total		246	100			
	การศึกษา					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	
Valid	ระดับปริญญาตรี	42	17.1	18	18	
	ระดับปริญญาโท	9	3.7	3.9	21.9	
	ระดับปริญญาเอก	1	0.4	0.4	22.3	
	อื่น ๆ	181	73.6	77.7	100	
	Total	233	94.7	100		
Missing	System	13	5.3			
Total		246	100			

	ภาษาที่ใช้				
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative
Valid	ภาษาไทย	169	68.7	71	71
	ภาษาอังกฤษ	3	1.2	1.3	72.3
	ภาษาจีน	2	0.8	0.8	73.1
	ภาษาพม่า	21	8.5	8.8	81.9
	ภาษาอื่นๆ	6	2.4	2.5	84.5
	ภาษาไทย - ภาษาอังกฤษ	8	3.3	3.4	87.8
	ภาษาไทย - ภาษาจีน	6	2.4	2.5	90.3
	ภาษาไทย - ภาษาพม่า	1	0.4	0.4	90.8
	ภาษาไทย - ภาษาอื่น ๆ	3	1.2	1.3	92
	ภาษาอังกฤษ - ภาษาจีน	1	0.4	0.4	92.4
	ภาษาอังกฤษ - ภาษาพม่า	1	0.4	0.4	92.9
	ภาษาจีน - ภาษาพม่า	1	0.4	0.4	93.3
	ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน	3	1.2	1.3	94.5
	ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาพม่า	1	0.4	0.4	95
	ภาษาไทย ภาษาจีน ภาษา พม่า	7	2.8	2.9	97.9
	ภาษาไทย ภาษาจีน ภาษา อื่น ๆ	1	0.4	0.4	98.3
	ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาพม่า	3	1.2	1.3	99.6
	ภาษาไทย ภาษาจีน ภาษา พม่า ภาษาอื่นๆ	1	0.4	0.4	100
	Total	238	96.7	100	
Missing	System	8	3.3		
Total		246	100		

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาไทย การฟัง* เพศ Crosstabulation	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
	ไม่ค่อยดี	3	1	4	1.25	0.42	1.67
	ปานกลาง	18	23	41	7.50	9.58	17.08
	ดี	32	39	71	13.33	16.25	29.58
	ดีมาก	49	75	124	20.42	31.25	51.67
Total		102	138	240	42.50	57.50	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาไทย การพูด* เพศ Crosstabulation	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
	ไม่ค่อยดี	5	7	12	2.11	2.95	5.06
	ปานกลาง	19	25	44	8.02	10.55	18.57
	ดี	32	42	74	13.50	17.72	31.22
	ดีมาก	43	64	107	18.14	27.00	45.15
Total		99	138	237	41.77	58.23	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาไทย การอ่าน * เพศ Crosstabulation	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
	ไม่ค่อยดี	20	34	54	8.40	14.29	22.69
	ปานกลาง	21	27	48	8.82	11.34	20.17
	ดี	23	39	62	9.66	16.39	26.05
	ดีมาก	37	37	74	15.55	15.55	31.09
Total		101	137	238	42.44	57.56	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาไทย การเขียน * เพศ Crosstabulation	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
	ไม่ค่อยดี	27	44	71	11.39	18.57	29.96
	ปานกลาง	21	24	45	8.86	10.13	18.99
	ดี	20	35	55	8.44	14.77	23.21
	ดีมาก	33	33	66	13.92	13.92	27.85
Total		101	136	237	42.62	57.38	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาอังกฤษ การฟัง *	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
	ไม่ค่อยดี	32	59	91	15.24	28.10	43.33
	ปานกลาง	34	42	76	16.19	20.00	36.19
	ดี	16	17	33	7.62	8.10	15.71
	ดีมาก	5	5	10	2.38	2.38	4.76
Total		87	123	210	41.43	58.57	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาอังกฤษ การพูด *	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
	ไม่ค่อยดี	35	64	99	16.91	30.92	47.83
	ปานกลาง	33	41	74	15.94	19.81	35.75
	ดี	13	13	26	6.28	6.28	12.56
	ดีมาก	3	5	8	1.45	2.42	3.86
Total		84	123	207	40.58	59.42	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาอังกฤษ การอ่าน * เพศ Crosstabulation	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
	ไม่ค่อยดี	35	69	104	17.41	34.33	51.74
	ปานกลาง	25	25	50	12.44	12.44	24.88
	ดี	14	20	34	6.97	9.95	16.92
	ดีมาก	7	6	13	3.48	2.99	6.47
Total		81	120	201	40.30	59.70	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาอังกฤษ การเขียน * เพศ Crosstabulation	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
	ไม่ค่อยดี	42	71	113	20.90	35.32	56.22
	ปานกลาง	23	30	53	11.44	14.93	26.37
	ดี	11	13	24	5.47	6.47	11.94
	ดีมาก	5	6	11	2.49	2.99	5.47
Total		81	120	201	40.30	59.70	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาจีน การฟัง *	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
เพศ Crosstabulation	ไม่ค่อยดี	35	60	95	18.42	31.58	50.00
	ปานกลาง	19	25	44	10.00	13.16	23.16
	ดี	14	14	28	7.37	7.37	14.74
	ดีมาก	9	14	23	4.74	7.37	12.11
	Total		77	113	190	40.53	59.47

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาจีน การพูด *	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
เพศ Crosstabulation	ไม่ค่อยดี	38	66	104	19.90	34.55	54.45
	ปานกลาง	20	23	43	10.47	12.04	22.51
	ดี	11	14	25	5.76	7.33	13.09
	ดีมาก	8	11	19	4.19	5.76	9.95
	Total		77	114	191	40.31	59.69

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาจีน การอ่าน * เพศ Crosstabulation	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
	ไม่ค่อยดี	51	76	127	27.42	40.86	68.28
	ปานกลาง	9	21	30	4.84	11.29	16.13
	ดี	7	7	14	3.76	3.76	7.53
	ดีมาก	8	7	15	4.30	3.76	8.06
Total		75	111	186	40.32	59.68	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาจีน การเขียน * เพศ Crosstabulation	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
	ไม่ค่อยดี	55	77	132	29.41	41.18	70.59
	ปานกลาง	8	21	29	4.28	11.23	15.51
	ดี	6	8	14	3.21	4.28	7.49
	ดีมาก	7	5	12	3.74	2.67	6.42
Total		76	111	187	40.64	59.36	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาพม่า การฟัง * เพศ Crosstabulation	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
	ไม่ค่อยดี	6	25	31	3.24	13.51	16.76
	ปานกลาง	14	11	25	7.57	5.95	13.51
	ดี	29	42	71	15.68	22.70	38.38
	ดีมาก	20	38	58	10.81	20.54	31.35
Total		69	116	185	37.30	62.70	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาพม่า การพูด * เพศ Crosstabulation	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
	ไม่ค่อยดี	5	18	23	2.72	9.78	12.50
	ปานกลาง	11	10	21	5.98	5.43	11.41
	ดี	29	44	73	15.76	23.91	39.67
	ดีมาก	23	44	67	12.50	23.91	36.41
Total		68	116	184	36.96	63.04	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาพม่า การอ่าน * เพศ Crosstabulation	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
	ไม่ค่อยดี	7	16	23	3.89	8.89	12.78
	ปานกลาง	9	10	19	5.00	5.56	10.56
	ดี	31	55	86	17.22	30.56	47.78
	ดีมาก	18	34	52	10.00	18.89	28.89
Total		65	115	180	36.11	63.89	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาพม่า การเขียน * เพศ Crosstabulation	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
	ไม่ค่อยดี	5	14	19	2.78	7.78	10.56
	ปานกลาง	10	8	18	5.56	4.44	10.00
	ดี	33	59	92	18.33	32.78	51.11
	ดีมาก	17	34	51	9.44	18.89	28.33
Total		65	115	180	36.11	63.89	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาอื่น ๆ การฟัง * เพศ Crosstabulation	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
	ไม่ค่อยดี	5	5	10	7.04	7.04	14.08
	ปานกลาง	3	1	4	4.23	1.41	5.63
	ดี	5	8	13	7.04	11.27	18.31
	ดีมาก	10	34	44	14.08	47.89	61.97
Total		23	48	71	32.39	67.61	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าซี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาอื่น ๆ การพูด * เพศ Crosstabulation	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
	ไม่ค่อยดี	6	6	12	8.82	8.82	17.65
	ปานกลาง	2	2	4	2.94	2.94	5.88
	ดี	4	9	13	5.88	13.24	19.12
	ดีมาก	9	30	39	13.24	44.12	57.35
Total		21	47	68	30.88	69.12	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าซึกเหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาอื่น ๆ การอ่าน * เพศ Crosstabulation	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
	ไม่ค่อยดี	7	14	21	10.61	21.21	31.82
	ปานกลาง	7	5	12	10.61	7.58	18.18
	ดี	3	3	6	4.55	4.55	9.09
	ดีมาก	4	23	27	6.06	34.85	40.91
Total		21	45	66	31.82	68.18	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าซึกเหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาอื่น ๆ การเขียน * เพศ Crosstabulation	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
	ไม่ค่อยดี	10	19	29	15.38	29.23	44.62
	ปานกลาง	4	3	7	6.15	4.62	10.77
	ดี	2	3	5	3.08	4.62	7.69
	ดีมาก	5	19	24	7.69	29.23	36.92
Total		21	44	65	32.31	67.69	100.00